

CITIȚI IN ACEST NUMĂR:

VIZITĂ NOCTURNĂ

Un joc primejdios

de N. KISELEV

(pag. 4)

Teatrul C. I. NOTTARA :

Ziua de naștere a Terezei

de MARGARETA BĂRBUȚĂ

(pag. 2)

Energia atomică în economia națională a U. R. S. S.

de MARIUS PETRAȘCU

(pag. 3)

Popas la căutătorul „nuielușei verzi“

de VASILE OROS

(pag. 6-7)

ANUL XVIII

47

(923)

23 noiembrie 1962

12 PAGINI, 1 LEU

35... centrală
...
Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

La o vitrină a G.U.M.-ului

„Ziua de naștere a Terezei”

Plasându-se în plină actualitate, în momentul în care problema Cu-bei a redevenit centrul atenției în-tregii lumi, Teatrul „C. I. Nottara” a prezentat premiera piesei „Ziua de naștere a Terezei” de dramatur-gul sovietic G. Mdivani.

Intr-o construcție dramatică con-centrată în cele trei unități clasice, piesa reflectă evenimentele furtu-noasei zile din aprilie 1961, când trupele de mercenari finanțate de contrarevoluționarii cubanezi și mai ales de cercurile reacționare din S.U.A. au încercat să pună mâna pe teritoriul liber al Cu-bei revoluțio-nare. Playa Giron este un nume care a rămas gravat în memoria tuturor celor ce au urmărit atunci cu infri-gurare știrile comunicate prin pre-să și radio despre lupta poporului cuban pentru apărarea libertății. La Playa Giron se petrece și ac-țiunea piesei lui Mdivani.

Autorul a ales un loc cu totul surprinzător pentru desfășurarea

unei lucrări drama-tice închinată luptei revoluționare a po-porului: un bar. Dar la barul Terezei Fer-nandez se pot întâlni tot felul de oameni. Afându-se chiar pe țărmul oceanului, lo-calul constituie un punct strategic im-portant în desfășura-rea bătăliei. Mai mult încă: organi-zând petrecerea prie-tenească pentru sărbătorirea zilei de naș-tere a Terezei în chiar noaptea în care dușmanii aveau să atace Cuba, G. Mdi-vani a creat posibi-litatea realizării u-nor efecte contras-tante puternice de o mare forță emoțio-nală. Piesa transmite ideea prețioasă a pa-triotismului fierbinte al poporului cuban, patriotism de care sînt însuflețiți toți oamenii simpli, vîrst-nici, tineri și chiar copiii, gata să-și dea viața pentru țară. Tereza și copiii ei Violeta, Jose și An-tonio, dansatoarea Amanda, chinuită de nostalgia purității, luptătorii Eduarte

Gracio și Marcelo Alvarez, negrul Roderigo Mendez și fiul său Manola — toți acționează sub impulsul ace-leiași dorințe de a-și apăra patria și demnitatea. Lj se alătură figura impunătoare a pictorului american Adlai Hamilton, imagine transpa-rentă a marelui scriitor Ernest He-mingway, devotat pînă la moarte poporului cuban și simbol al oame-nilor cinstiți din America, care nu pot fi confundați cu politica reacțio-nară a imperialiștilor. Cu atît mai odioase apar chipurile trădătorilor de țară Appolonio Selviro și Ven-tura, complici ai invadatorilor.

Piesa lui G. Mdivani nu conține profunzimi psihologice și nici un subiect bogat în peripeții. Ea are, însă, darul de a emoționa prin sin-ceritatea sentimentelor, devenind prin finalul tragic un zguduitor act de acuzare împotriva acelor care amenință și azi libertatea greu în-cercatului popor al Cu-bei.

Spectacolul pus în scenă de re-gizorul George Rafael cu colectivul Teatrului „C. I. Nottara” poartă aceste accente acuzatoare, transmi-țînd în general în mod corect inten-țiile autorului, caracterul agitatoric, revoluționar al piesei. Efectul con-trastant voit de autor, este subliniat prin decorul luminos, desenat în linii moderne și culorj vii de către pictorul Mircea Marosin. Muzica și dansurile cubaneze contrastează vădit cu pregătirea și desfășurarea dramatică a luptei, contribuind la reliefaarea mesajului acuzator al piesei la adresa celor care nîmi-cesc viața și micile bucurii ale oa-

menilor pașnici. Lipsește, însă, în spectacol atmosfera, curentul subte-ran, patosul lăuntric al luptei. Ai impresia că totul se petrece numai în afară, în tonurile ușor decla-matorii ale actorilor, în gesturile lor cam teatrale, cam stereotip „eroice”, fără vibrația lăuntrică ne-cesară. De aceea nu te poți impie-dica să gîndești că această luptă re-voluționară are pe-alocuri un aspect cam operetistic.

Insuflețiți de ideile piesei, de re-zonanța extrem de actuală a mesa-jului său, actorii s-au străduit să dea viață personajelor, conturîndu-le pe baza liniilor sumare oferite de text. Sandina Stan a înfățișat cu patetism și sobrietate chipul tragic al Terezei, rostind replica finală a-cuzatoare cu convingere, dar parcă nu cu destulă vibrație interioară; G. Demetru, cam teatral în gesturi, a dat figurii lui Hamilton o anume demnitate impunătoare, sugerînd

Scenă din spectacolul „Ziua de naștere a Terezei”

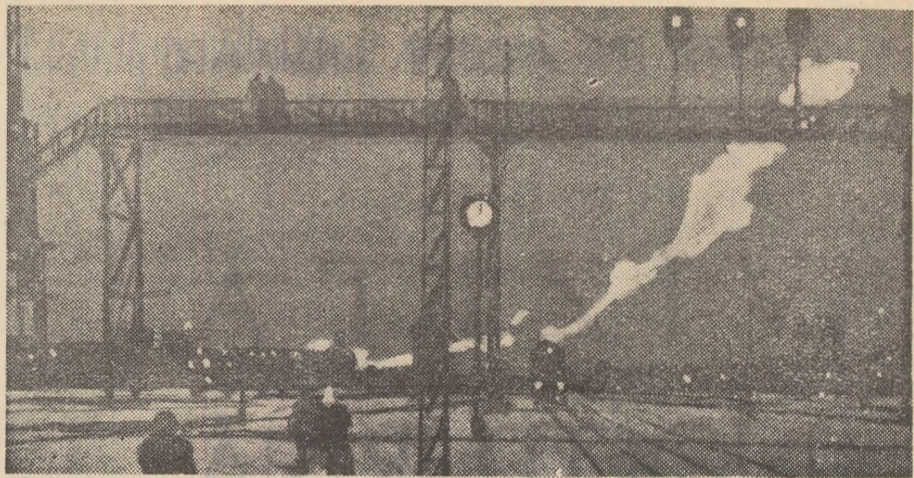
(Geo Maican și Marga Butuc-Barbu).

dragostea pentru frumos a acestuia și simpatia caldă pentru oamenii din popor. Preocupată îndeosebi de ele-ganța plastică a mișcărilor, Marga Butuc-Barbu a încercat să sugereze temperamentul focos al dansatoarei de bar Amanda, neglijînd, însă, la-tura dramatică, setea de puritate și de dăruire eroică a acesteia. Doi tî-neri înzestrați, Gonța Grigore și An-drei Zaharia, au adus în scenă pros-pețime și autenticitate, remarcîndu-se ca elemente promițătoare.

Corecți în limitele generale ale spectacolului, Geo Maican (Appolo-nio Selviro) și Petru Popa (Ventura) au realizat opoziția evidentă față de grupul popular al revoluțio-narilor, interpretați de Dan Nicolae, George Buznea, Cicerone Ionescu, Ro-dica Sanda Tuțiuianu, Dorin Moga. O pereche comică izbutită au realizat Mihai Herovianu (deși fizicul acto-rului nu corespunde trăsăturilor de-clare ale personajului, presupus a fi foarte gras) și mai ales Lili Nica, a cărei compoziție în rolul Olivirei, mic burgheza timorată, dornică de confort și gata la orice compromis, ridicolă și jalnică, stîrnește risul sălii.

În ciuda slăbiciunilor amintite, parte remediabile, spectacolul „Ziua de naștere a Terezei” comunică publicului emoția firească a regă-sirii pe scenă a unor ecouri de vi-branță actualitate. Tocmai de aceea aceste ecouri ar trebui să capete profunzimea dramatică pe care realitatea însăși o reclamă.

Margareta Bărbuță

Gheorghii Nisski — La drum. Dimineață (acuarelă).

Ce înseamnă spirit contemporan?

În întîmpinarea Congresului artiștilor plastici din U.R.S.S., presa sovietică continuă să publice articole ale unor personalități din domeniul plasticii. Serghei Konenkov, Alex. Kamenski, E. Protopopov, E. Neizvest-nii, Igor Svetlov, A. Viaznikov și alți pictori, sculptori și graficieni dezbat probleme legate de preocupările ac-tuale ale artiștilor plastici sovietici, exprimînd punctele de vedere ale artiștilor cu privire la o cît mai bogată și cuprinzătoare reflectare a epocii contemporane.

În rîndurile ce urmează, vă prezentăm fragmente din articolul semnat de cunoscutul peisagist Gheorghii Nisski.

Stan la fereastra atelierului. Jos, se zărește un mînunchi de case de lemn, micuțe ca niște jucării. Iar în jur, ma-carale, clădiri terminate și altele încă în construcție. Și din nou macarale. Îmi amintesc diminețile cînd de la aceeași fereastră se vedeau — pe atunci încă foarte „rurale” — suburbiile Mihalko-vo, Koptevo, Petrovsko-Razumovskoe. Noul intră neconținut în viața noastră. Ne-am deprins cu uriașa cursă înainte, cu prefacerile beneficătoare.

Ce probleme mă frîmintă în pragul congresului nostru? Multe. Ce înseamnă caracter contemporan în artă pentru mine, ca peisagist? Călătorești pe șosea cu automobilul. Apoi cobori, îți iei șe-valetul și te afunzi în desișul pădurii de plopi. Departe de claxoanele auto-mobilelor, de șoselele asfaltate și de stîlpul de telegraf. Găsești un colț re-tras, îți instalezi șevaletul și pictezi peisajul. Unii susțin că orice tablou, chiar și peisajele înfățișînd, de pildă, o colibă pe malul unui riuleț peste care se pleacă săleii plîngătoare, pot consti-tui opere de artă contemporană. Chiar dacă acest lucru ar fi adevărat, de ce să cauți locurile retrase, de ce să fugi de stîlpul de înaltă tensiune, de trac-toare și de trenurile rapide, care au siluete atît de dinamice?

Un pictor cetățean trebuie să repre-zinte lumea noastră, contemporană, transformată de generația lui Gagarin și Titov. Repet, lumea transformată de contemporanii noștri. Nu poți reprezen-ta, să spunem, un stîlp care susține firele electrice ca pe ceva static, pro-priu pămîntului. Nu trebuie să uiți că acest stîlp a fost ridicat de oameni. Că în construcția lui este cuprinsă inteli-gența și munca lor.

Conținutul contemporan, noua con-strucție a temei, solicită o formă pro-prie, contemporană. O formă șablon distruge tema. Dar ce înseamnă formă contemporană? La această întrebare nu există un răspuns valabil pentru toate cazurile. Forma contemporană nu este șablonardă. Ea înseamnă mai pre-sus de orice acea formă anumită care corespunde exact unui anumit conținut contemporan.

Fiecare pictor are o manieră proprie de a lucra. În ce mă privește lucrez mai ales din memorie, fără a face stu-dii prealabile, dar utilizez schițe luate după natură. Mi se pare că această metodă îmi îngăduie să sesizez mai bine esențialul.

Îmi plac formele simple, dinamice. Nu-mi place detalizarea exagerată. Dar nu socotesc acest stil al meu unicul adevărat și universal, unicul contem-poran.

Sînt pentru multilateralitate. Pentru înflorirea unor talente foarte variate, unite prin marea noastră idee comună a construcției desfășurate a societății comuniste. Imaginați-vă o clipă imposi-bilul: Uniunea artiștilor plastici din U.R.S.S., alcătuită din opt mii de Logan-soni, sau din opt mii de Serovi, ori din opt mii de Deineka sau în cel mai rău caz din opt mii de Nisski. Nu știu ce ar

spune alții despre asta. Mie mi s-ar părea, însă, cam plictisitor.

Îmi plac aerodromurile. Mă duc ade-sea la Vnukovo și Șeremetievo. În fie-care oră decolează de aici, avîntîndu-se spre cer minunații giganti de cea mai modernă construcție. Și „Caravelle”-urile franceze și admirabilele noastre „Tu-104” și alte nave aeriene. Sub ochii mei s-a petrecut o veritabilă re-voluție în aviație. O distanță fantastică desparte primele mașini zburătoare de astronavele pilotate de Nikolaev și Po-povici.

Trăim într-o lume nouă, diferită de cea a lui Gogol și Levitan. E suficient să compari „rapida” călătorie de pe vremuri a troicii, cu goana unei limu-zine contemporane pe panglica nețedă a autostrăzii Moscova-Brest. Amintiți-vă Volga din epoca lui Le-vitan, cu micile ei vapoare urcînd cu mare greutate cursul apei. Comparați-o cu rapidele motonave „Raketa” care par că zboară peste ape.

Ne străduim să continuăm tradițiile lui Surikov, Serghei Ivanov, Valentin Serov, Vrubel. Dar tradiția nu repre-zintă decît o bază. Dezvoltînd vechile tradiții nu putem fi și în exterior a-semănători „bătrînilor”. Chiar dacă sin-tem înrudiți cu ei prin atitudinea noas-tră față de viață, față de veridicitatea artistică, prin credința noastră în cele mai înalte idealuri ale epocii.

Spiritul novator, această mare forță care face să progreseze tradițiile, con-stă în a observa schimbările și a vedea tot ce se petrece nou, important, ac-tual. Tradiția înseamnă ceea ce se dez-voltă și întinereste neconținut. Orice novator continuă tradiția descoperînd ceva nou.

Sînt de partea celor ce descoperă; este cea mai bună dintre tradiții, tra-diția care marchează istoria artei tutu-ror epocilor și tuturor popoarelor. Ce face actuală o operă de artă? Ceva ce nu poate fi definit: ceea ce trebuie să fie simțit și trăit neapărat. Iată, de pildă, un om se plîmbă prin pădure într-o zi de toamnă. Printre frunzele de bronz și aur licăresc bobî-țele roșii de merișor înnoirate de ploaie. Dar omul și-a ridicat capul: un avion cu reacție săgetează cerul, lă-sînd în urmă o diră albă. Pămîntul se schimbă. Geologul citește cu ușurință istoria epocilor trecute cercetînd stra-turile geologice. Cerul se schimbă de asemenea. El nu mai e cel din vremea luptei de la Thermopile, nici cel din epoca descoperirii Americii. După ce a transformat Pămîntul, Omul și-a fă-cut intrarea în Cosmos, pentru a schim-ba cerul.

Arta intră în casele noastre, pătrun-de în viața noastră cea de toate zilele. Dar cît de multe mai sînt de făcut!

Aeroporturile și centralele pașnice atomo-electrice, atelierile celor mai noi întreprinderi, laboratoarele fizicienilor — iată diapazonul artistului zilelor noastre.

Gheorghii Nisski

Energia atomică în economia națională a U.R.S.S.

● Oceanul înghețat de nord navigabil trei sferturi din an ● Atomul face economii ● Procesele tehnologice perfecționate de izotopi marcați

Energia atomică a început să slujească omului în centrale electrice și să centralizeze atomoelectrică din lume a fost construită în U.R.S.S. la Obninsk. Ulterior s-a dat în exploatare și în Siberia o centrală puternică de 100.000 kW, iar actualmente sînt în construcție în U.R.S.S. alte trei centrale atomoelectrice de mare putere.

Combustibilul atomic s-a dovedit neîntrecuț în propulsarea vapoarelor asigurînd un grad de autonomie pe care n-o poate da nici un alt combustibil. Spărgătorul de gheață „Lenin” deschide calea pentru navigația pe Oceanul înghețat de nord cu o lună și jumătate mai devreme decît o făceau spărgătoarele propulsate cu combustibil obișnuit și o menține cu tot atîta timp peste limita obișnuită. Aceasta înseamnă că pe Oceanul înghețat de nord se poate naviga acum într-un interval record de 9 luni pe an.

Paralel cu centralele electrice, în care atomul furnizează energii cu miile de kilowați, în U.R.S.S. au luat o mare dezvoltare aplicațiile în care intră în joc energii atomice de milioane de ori mai mici. Și acestea sînt la fel de utile mulțumită ajutorului prețios pe care-l dau în controlul și în automatizarea producției industriale. Este vorba de aplicațiile atomilor marcați. În momentul de față, Uniunea Sovietică produce șaptezeci de tipuri diferite de aparate care fac posibilă aplicarea atomilor marcați în economia națională. Ca surse de radiații pentru aceste aparate și pentru etalonarea lor, industria sovietică produce peste o sută de tipuri de atomi marcați. Numărul total de compuși marcați produși pe scară industrială atît pentru nevoile industriei, cît și pentru cercetările științifice întrec cifra de 700 de tipuri. Echipamentul de protecție în lucrul cu atomii marcați se produce, de asemenea, pe scară industrială în 50 de tipuri diferite.

În scopul dezvoltării aplicațiilor atomilor marcați în unitățile economice mari — sovnașuri — s-au înființat laboratoare speciale dotate. În aceste laboratoare se formează specialiști care vor lucra cu instalațiile radioizotopice de control și automatizare a proceselor tehnologice. Laboratoarele organizează schimburi de experiență între întreprinderile din cadrul aceluiași sovnaș și cînd este necesar adaptează aparatura tip la problemele specifice ale diferitelor întreprinderi industriale. Ca rezultat al introducerii atomilor marcați în economia națională, în 1961 s-au realizat economii de peste 200 milioane de ruble noi.

Este demn de remarcat faptul că, după datele statistice existente, în majoritatea cazurilor, costul aparatului utilizat în diferitele aplicații se amortizează în răstimp de o lună de la data ei în exploatare.

La uzina metalurgică din Bejițk a fost adaptat la instalațiile de turnare continuă a oțelului un aparat URU-6 care reglează automat nivelul oțelului lichid în cristalizor. Drept rezultat s-a realizat o sporire cu 21 la sută a productivității instalațiilor de turnare, ceea ce a dus în ultimă instanță la producerea peste plan a multe sute de tone de oțel. S-a calculat că economiile realizate pe an de pe urma unui singur aparat URU-6 depășesc 50.000 de ruble, în timp ce aparatul însuși nu costă mai mult de 300 de ruble.

S-au elaborat, de asemenea, instalații pe bază de radioizotopi care pot regla funcționarea cuptoarelor înalte. Asemenea instalații se folosesc la uzina din Novo-Tulsk. Mulțumită lor s-a obținut o reducere cu 1,5 la sută a consumului de cocs și o sporire cu 2 la sută a productivității cuptorului. Economia anuală realizată la 2 cuptoare este de 160.000 de ruble.

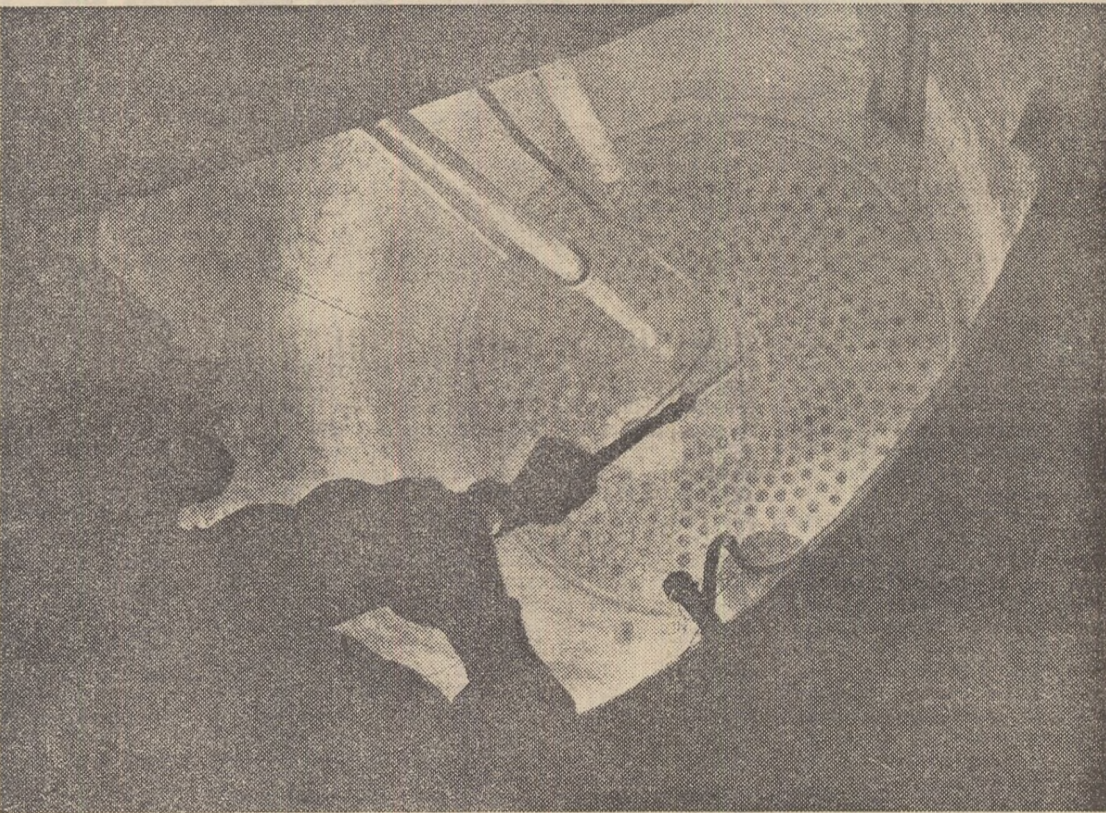
Un efect economic important a dat și studiul unor procese tehnologice cu ajutorul atomilor marcați, studiu de pe urma cărui a rezultat o

perfectinare a proceselor tehnologice respective. În acest mod, la uzina „Azovstal” s-a obținut reducerea cu 10 minute a duratei de preparare a șarjelor de oțel pentru liniile de cale ferată realizîndu-se astfel economii anuale de peste 180.000 de ruble.

Cu deosebit succes se utilizează aparatul de măsurat grosimii pe bază de izotopi marcați ITU-495. Fiecare aparat de acest fel instalat pe lingă laminoarele uzinei pentru prelucrarea metalelor neferoase din Moscova aduce o economie anuală de peste 44.000 de ruble. Această economie se realizează pe de o parte din mărirea vitezei laminorului iar pe de altă parte, din reducerea cu 7 la sută a deșeurilor. Numai din reducerea deșeurilor s-a obținut o economie anuală la toate laminoarele acestei uzine de 126.000 de ruble. Aceleași aparate au făcut cu putință ca uzina metalurgică „Krasnii Vîborjet” din Leningrad să

iod 131, fosfor 32 și aur 198. Metode avînd la bază atomi marcați se folosesc intens în cercetările agrotehnice, în practica utilizării îngrășămintelor, în cercetarea distribuției diferitelor toxine în organismul animalelor, în lămurirea cauzelor îmbolnăvirii lor etc.

Experiența arată așadar că energia atomică fie în centralele atomoelectrice, fie prin intermediul izotopilor radioactivi sau atomilor marcați, cum li se mai spune, dă un sprijin foarte important industriei și științei. În viitor în U.R.S.S. aceste aplicații se vor dezvolta și mai mult. În legătură cu aceasta în Programul Partidului Comunist al Uniunii Sovietice se spune: „Pe măsura ieftinirii energiei atomice, se va dezvolta construcția de centrale atomoelectrice mai ales în regiunile în care sînt insuficiente alte surse de energie, se vor dezvolta aplicațiile energiei atomice pentru scopuri pașnice în economia na-

Iată cum arată un depozit de materii prime radioactive cu un strat protector de apă de 3,5 m

obține o sporire cu 12 la sută a productivității laminoarelor.

Neutralizarea sarcinilor electrostatice care apar în anumite procese tehnologice din industriile textile, a sticlei, a cauciucului etc., este o problemă extrem de importantă. Aparatele pe bază de atomi marcați construite în scopul soluționării ei permit înlăturarea sarcinilor electrostatice, măresc productivitatea instalațiilor și elimină pericolul inflamării. La combinatul textil „Krasnaia roza” din Moscova asemenea instalații au fost atașate pe lingă filierele de capron și mătase artificială. Ele au simplificat astfel procesul tehnologic eliminînd ungera specială a firelor și au permis totodată mărirea cu 30—80 la sută a vitezei de tragere a firelor.

Pe scară largă se utilizează atomii marcați în cercetările biochimice ale fotosintezei. În practica medicală au intrat temeinic radioizotopi ca

națională, în medicină, în știință”.

În anii 1963—1965 se vor generaliza metodele bazate pe izotopi radioactivi în următoarele probleme: controlul grosimii laminatelor, controlul și reglarea funcționării cuptoarelor înalte, controlul și reglarea transportului de minereu în combinatele miniere, măsurarea nivelului substanțelor în vase închise, numărarea obiectelor în scopul automatizării evidenței produselor, în sfîșit, în controlul grosimii depunerilor protectoare de alamă.

Rezolvarea cu succes a acestor probleme va mări și mai mult potențialul economic al Uniunii Sovietice. Energia atomică aduce o contribuție esențială prin aplicațiile ei pașnice în crearea bazei economice și tehnice a comunismului.

Marius Petrașcu

Candidat în științe fizico-matematice

CALEIDOSCOP

La multiplele utilizări ale maselor plastice s-a mai adăugat una: specialiștii sovietici au înțeles să experimenteze rezistența rulmenților fabricați din acest înlocuitor al metalului.

● Specialiștii numesc cimentul „plina construcțiilor”. În anul de după război producția de ciment sovietică a luat o mare dezvoltare. În anul trecut Uniunea Sovietică a realizat o producție de 51 milioane de tone de ciment. Astfel ea s-a apropiat mult de producția de ciment americană pe care urmează să o depășească în ansamblu încă în anul acesta. În 1965 o va depăși și pe cap de locuitor.

● Organizațiile științifice și de proiectare din cadrul Comitetului executiv al orașului Moscova elaborează în prezent planul de 20 de ani privind construcțiile și reconstruirea capitalei sovietice. În răstimp de 20 de ani la Moscova se vor înălța case de locuit pe o suprafață totală de 70 milioane de metri pătrați.

● În clipa de față producția de energie electrică pe întreg globul pămîntesc este de circa 2.000 miliarde kWh. Această cifră e de 1,5 ori mai mică decît aceea care va indica producția centralelor electrice sovietice în 1980.

● Azerbaidjanul sovietic exportă în aproape 50 de țări ale lumii utilaje petroliere și ceai, conducte de oțel și vin, motoare electrice și aparate de radio cu pic-up. Totodată aici vin să

învețe cum trebuie folosit utilajul specialiștii din statele importatoare. Numai în ultimii doi ani au sosit în Azerbaidjan circa 400 de specialiști străini.

● În prezent metroul din Moscova transportă o treime din numărul total al călătorilor marelui oraș. În cei 27 de ani de existență au călătorit cu metroul 17 miliarde de oameni, adică de aproximativ șapte ori mai mult decît populația globului pămîntesc.

● Pentru alcătuirea planului tehnic-industrial-financiar al Uzinei de rulmenți nr. 1 din Moscova sînt necesare aproape 6.000.000 operațiuni de calcul. Folosind mașinile de calcul obișnuite, cu această muncă s-ar cheltui peste 91.000 ore-om. Mașina electronică de calcul reduce cheltuielile la numai 28 de ore-om.

● Automatizarea procesului tehnologic dă posibilitatea să se reducă personalul de deservire în siderurgie cu aproximativ 25 la sută, și în industria chimică cu 20 la sută; să se sporească producția în siderurgie și industria chimică cu 10—15 la sută; să se ieftinească producția siderurgică cu 20 la sută iar a întreprinderilor chimice cu 10—15 la sută.

● În clipa de față tot mai mulți oameni sovietici preferă avionul alator mijloace de transport. Dacă în 1923 au călătorit cu avionul 229 de oameni, astăzi aviația sovietică transportă zilnic pînă la 150.000 de pasageri. Potrivit unor calcule preliminare în anul acesta vor zbura cu avionul circa 30 milioane de oameni. Pe distanțele mari avioanele Aeroflotului transportă mai mulți călători decît calea ferată.

● În anii puterii sovietice au crescut vertiginos orașele și populația urbană. Astăzi populația urbană reprezintă 51 la sută din numărul total al cetățenilor sovietici. În anul acesta populația urbană a atins cifra de 113 milioane de oameni. Pe întreg cuprinsul Uniunii Sovietice există 4.900 de orașe și așezări de tip urban.

● Azi în U.R.S.S. se produc zilnic: peste 150.000 tone de fontă, circa 208.000 tone de oțel, peste 160.000 tone de laminate, 870 milioane kWh de energie electrică, peste 3 milioane de tone de minereu de fier, 570 mașin-unelte pentru așchiera metalelor, 1.880 de automobile, 900 de tractoare și 520 de combine.

de ce, Cred că e în legătură cu mișcarea mea“.

— Mă tem că blestemata asta de tergiversare o să ne zădărnicească planurile, spuse Shell îngrijorat, plimbându-se nervos prin cabinet.

— Cred că o să ni se îngăduie să trimitem un avion — răspunde Lester. Deocamdată, însă, ca să-l liniștim pe Vladimir trebuie să-i expediem o radiogramă... S-o liniștească el pe Elvira și să-i mai ofere ceva bani. Să-i dea

chetul“ abia în ultima clipă — spuse Vasilev.

Colonelul clătină din cap:

— Iar mie mi se pare că vor să realizeze două lucruri dintr-odată. Totuși și varianta dumată e verosimilă, dar ca să fim siguri de reușită o să-i așteptăm în toate trei punctele.

★

Într-o clădire cu fațada îmbrăcată în marmoră albă de pe o străduță

UN JOC PRIMEJDIOS

Vizită nocturnă

Autorul povestirii documentare „Vizita nocturnă” nu este scriitor de profesie. Colonelul Nikolai Alexeevici Kiselev a lucrat multă vreme în organele securității de stat și a scris despre o operație la care a participat personal.

Întimplarea a avut loc acum câțiva ani într-o regiune de la granița U.R.S.S. Serviciul de spionaj american lansase pe teritoriul Uniunii Sovietice trei agenți. Unul dintre ei a murit, iar ceilalți doi — Serghei și Vladimir (pe numele adevărat Alexei) — au căzut în mâinile contraspionajului sovietic. Alexei a marturisit totul despre misiunea pe care o avea și a fost de acord să participe alături de organele de securitate sovietice la un „joc primejdios” cu serviciul de spionaj străin.

Lester era satisfăcut. Operația „Vizită nocturnă” cum era numită lansarea în U.R.S.S. a lui Nikolai, Vladimir și Serghei, se desfășura cum nu se poate mai bine. Numai Nikolai dispăruse. În schimb, Vladimir comunicase într-un mesaj cifrat că Elvira Leonovna, desenatoare la obiectivul din pătratul nr. 8, ar putea îndeplini una din misiunile importante. Ce fel de utilaj s-o fi fabricând în acest obiectiv? Judecând după zgomotul surd care plutea uneori deasupra pădurii, în pătratul nr. 8 se assemblează motoare cu reacție. Așa că Vladimir ar trebui să se grăbească!

— Să se grăbească! — spuse și Shell. N-are de ce să se jeneze de Elvira. Să-i amintească de legăturile ei cu nemții...

★

— Tovarășe colonel, povestea noastră cu Elvira s-a prins — raportă Vasilev. Ei cer ca Vladimir să fie mai activ.

— Ce-ați pregătit?

— Iată radiograma:

„Elvira este de acord să fotografieze planurile noului motor „turbo-380”. Aștept instrucțiuni” — citi Teleghin. După care adăugă cu creionul: „Am nevoie de bani”.

— Nu cerem bani prea devreme? — obiectă maiorul.

— Nu, transmiteți așa — spuse colonelul. O să pară cit se poate de firesc ca Elvira să simtă la această trădare numai pentru o sumă mare de bani.

★

Better îl bombardează pe Alexei (Vladimir) cu radiograme. Atât Alexei, cât și maiorul Vasilev și colonelul Teleghin erau convinși că pe Better îl presează Lester, iar pe acesta din urmă Shell.

„Grăbiți-o pe Elvira... Grăbiți-o pe Elvira... Grăbiți-o pe Elvira...” repeta invariabil fiecare radiogramă cifrată. Dar colonelul Teleghin nu se grăbea să răspundă. Nu trebuia să dea impresia că Vladimir rezolvă totul prea ușor. Abia peste o săptămână, șeful secției îi spuse maiorului Vasilev:

— E timpul.

Și unde nevăzute transmiseră punctele și liniuțele răspunsului cifrat: „Elvira a îndeplinit misiunea. Filmul a fost dezvoltat. Căutați un mijloc să vă parvină”.

Colonelul Teleghin se aștepta ca răspunsul să sosească imediat. Dar n-a fost așa. Au trecut o zi, două, trei... Ce s-o fi întimplat?

În sfârșit, se primi o radiogramă pentru Vladimir: „În pătratul nr. 11 există un aerodrom părăsit din timpul războiului. Vezi dacă poate ateriza pe el un avion. Fii cit se poate de precaut. Sh.”

— Ei, — răsuflă ușurat Teleghin, după ce îi citi telegrama descifrată — sper că în curând vom primi oaspeți.

Dar trecu o săptămână fără ca șefii lui Vladimir să dea un semn de viață. Teleghin se hotărî să facă sondeje discrete: trebuia să dea de înțeles serviciului de spionaj străin că s-ar putea ca documentele să nu mai ajungă în mîna lui.

La un moment dat, Vladimir-Alexei transmise o scurtă radiogramă: „Elvira este nervoasă. Nu vrea să spună

de înțeles că nervozitatea ei ar putea s-o facă suspectă...”

— Se vede că au greutăți cu avionul — îi spuse Vasilev colonelului Teleghin, după ce descifră radiograma. — Dar dacă nu-l trimitem?...

— Îl trimitem, tovarășe maior, îl trimitem neapărat. Pentru planuri ar fi în stare să trimită un avion și în focul iadului. Dar noi să-i grăbim.

În aceeași zi Alexei transmise în eter: „Elvira a anunțat că este pusă sub observație. I se pare că e urmărită. Situația mea e disperată. Am îngropat filmele și documentele. Comunicați-mi ce să fac mai departe!”

Răspunsul veni aproape imediat: „Elvira este o primejdie reală pentru securitatea dumată. Otrăvește-o. Dumneata pleacă în pădure. Așteaptă avionul în următoarele zile. Păstrează materialele într-un loc de unde să le poți lua în orice clipă, la indicația noastră Sh.”

Și au urmat apoi din nou zile pline de așteptare înfrigurată. Fiecare zi putea aduce bucuria succesului sau amărăciunea dezamăgirii. Totul putea să depindă de o întimplare, de o neglijență cit de mică, ba chiar de dispoziția unuia sau altuia dintre cei care participau la acest „joc” complicat.

★

Lester luă textul cifrat al radiogramei:

„Elvira nu s-a întors acasă de la lucru. Bănuiesc că a fost arestată. Mă aflu lângă pista din pătratul 11. Mă tem să plec de aici. Continui să vă ascult după grafic”.

— Dracu' m-a pus să comunic Pentagonului despre planurile astea — spuse Shell, care se liniștise de neașteptate. — Ei, Lester, ce-i de făcut?

— M-am decis — răspunde Lester. Trimite avionul cu dispoziția să nu aterizeze.

★

Aplecat mult peste o planșetă, Alexei, descifra textul unei radiograme.

— Ei, ce spune? — întrebă nerăbdător maiorul Vasilev.

— Îndată, îndată... Gata. „Pe cimp, în pătratul nr. 2, la trei sute de metri de marginea pădurii, aprinde două focuri, la distanță de 15—20 de metri unul de altul. Lângă ele, înfige în pământ două prăjini ceva mai mari, iar între ele întinde un șnur rezistent de care leagă documentele bine împachetate. Așteaptă poimîine seară. L.”

Inseamnă că nu vor să aterizeze — conchise Vasilev, după ce citi textul. Vor să ia pachetul din mers cu un cîrlig. Și locul l-au schimbat. Nu-i nimic. Nu ne soapă ei.

A doua zi, Alexei trimise o radiogramă: „În pătratul 2 se fac lucrări forestiere. În jur e multă lume. Nu pot aștepta avionul în locul indicat”.

„Pregătește prăjini și focurile în pătratele nr. 5 sau nr. 3. Transmite care dintre ele este mai potrivit” — spunea radiograma interceptată de Alexei a doua zi.

Teleghin cercetă cu atenție harta. — Privește aici, tovarășe Vasilev — spuse el. Nu țî se pare ciudat că și aerodromul din pătratul 11 și punctele din pătratele 2, 3 și 5 sînt situate în aceeași linie dreaptă?

— Evident, inamicul are de gînd să comunice locul de unde va ridica „pa-

dintr-un mare oraș grecesc, în fața colonelului Shell, care sosise în zori din Germania occidentală, găteau doi piloți: americanul Wilfred și germanul Müller.

— Coboriți cîrligul aici — le spuse Shell indicînd cu creionul un punct pe hartă. — O să meargă cu voi Better și... încă un pasager.

— E în ordine, sir.

„Wilfred puse motoarele în funcțiune. Apoi pilotul se uită cu coada ochiului în cabina pasagerilor. Erau doi: Better și încă un individ, posomorît și girbovit. Venise pe aerodrom într-o mașină închisă, cu două minute înainte de start.

— Ascultă, Müller, cine o fi ăsta? — întrebă în șoptă Wilfred.

— Naiba știe. Judecînd după mustră, pare a fi un bandit de drumul mare.

★

Pe șosea alerga în goana mare un automobil, sfîșind întunericul cu fa-

— Fiți cu băgare de seamă — îi preveni Teleghin, căutînd prin întuneric portiera automobilului. — Eu mă duc la Vasilev. Acolo o să fie de lucru. Vă urez succes.

— Și dumneavoastră, tovarășe colonel! — strigă în urma lui Sokolov.

Stătu așa cîteva clipe, ascultînd cum se mistuie în depărtare duduitul motorului. Și deodată — în înaltul vădului — se desluși un vuleț. Apoi vuietul încetă. O ureche atentă putea să-și dea seama că avionul ba se apropia de cîmp, ba se depărta. Dar ce s-o fi întimplat? Zgomotul motoarelor se auzea tot mai slab.

„Inseamnă totuși, că n-au de gînd să aterizeze aici — își spuse Sokolov și în aceeași clipă văzu pe cer cupola luminoasă a unei parașute.

Parașutistul abia atinsese pămîntul cu picioarele că din spatele copacilor și din șanțuri camuflați se iviră oameni.

— Miinile sus! — ordonă Sokolov, îndreptînd spre fața parașutistului lumina puternică a unei lanterne.

Dezorientat, omul cu fața posomorîtă ridică brațele.

★

— O să se aprindă? — întrebă Teleghin, lovind cu vîrfurile niște vreacuri aranjate în formă de piramidă.

— Ca chibritul! — îl asigură vesel Dergacev. Mai turnăm noi și benzină. O să fie o adevărată iluminare.

— Ș-ș-ș! — șopti Vasilev. În înaltul cerului, sfredelind parcă tăcerea nopții, se deslușea un vuiet surd.

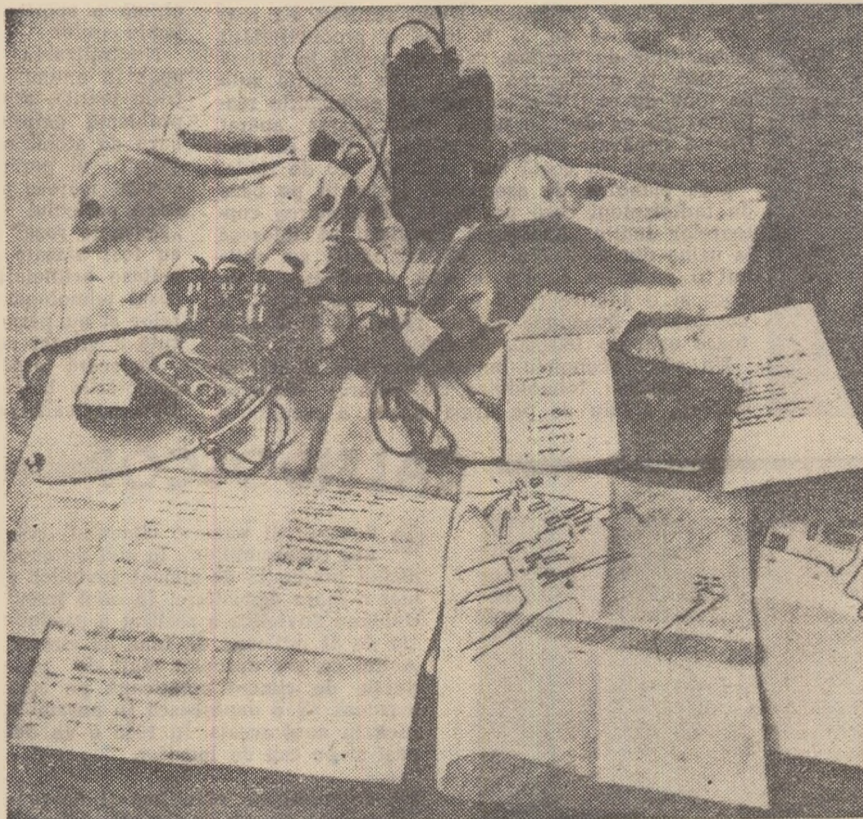
— El e! — spuse colonelul.

— Aprinde! — ordonă Dergacev turnînd peste mormanul de vreacuri benzină dintr-un bidon mare.

Două focuri uriașe începură să ardă ca niște torțe.

Poiența părea pustie. Numai între cele două focuri se ridica o construcție trainică. Grupul lui Dergacev fixase bine în pămînt niște conducte de apă, înșurubînd trainic deasupra lor o bară groasă de oțel.

La un moment dat, deasupra poienței se auzi un șuierat puternic. În vîlvătaia roșietică a focurilor se zări, trecînd în goană pe deasupra tufișurilor, un cablu cu o ancoră în vîrf. Despiciînd aerul, cablul zbură puțin deasupra barei de oțel, după care ancora se fixă solid între cei doi stîlpi. Avionul, de parcă s-ar fi poticnit, își aplecă botul înainte. Imediat, opinindu-se din greu, încercă să-și ia zborul, dar se înțepeni cu coada între copaci și se prăbuși la pămînt...

Din „utilajul” spionilor

rurile-i puternice. Cînd luminile orașului lipite parcă de pămînt, se contopiră la orizont într-o fișie palidă, mașina cotei spre pădure.

De unde din întuneric apărură locotenentul-major Sokolov.

— Totul e în ordine? — întrebă colonelul.

— În ordine. Așteptăm.

După ce controlară împreună posturile de pază se întoarseră la mașină. Teleghin se uită la ceas, apoi își îndreptă privirea spre cerul presărat cu stele scilipitoare de toamnă.

— E o vreme prielnică de zbor — spuse locotenentul-major care scruta și el cerul înstelat.

Ostașii scoaseră de sub sfîrîmăturile în flăcări trei oameni. De avion se apropiară și cîteva sanitari cu tîrgi. Unul dintre „oaspeți”, îmbrăcat civil, căpătase arsuri grave. Ceilalți doi, în salopete și cu căști, se aleseseră numai cu contuzii. Erau Wilfred și Müller. În timp ce erau percheziționați, doctorul îi examină pe rînit.

— Ce părere aveți, o să trăiască? — întrebă îngrijorat Vasilev.

— O să ne dăm toată silința — răspunde medicul. Se pare că am sosit la timp.

N. Kiselev

Ce povestește arhiva unui profesor...

Semion Gurevici, profesor la școala 174 din Moscova, a avut o idee fericită. De 33 de ani de cind și-a început cariera didactică, a urmărit cu atenție pe fiecare elev observându-i aptitudinile și îndrumându-l cu grijă în direcția dezvoltării înclinațiilor sale. Apoi și-a notat observațiile, faptele mai semnificative într-un jurnal. Adăugind fotografii și mici lucrări ale celor mai înzestrați, el și-a alcătuit o arhivă. Această arhivă este îmbogățită mereu cu noi lucrări ale foștilor săi elevi — acum adulți —, căci el nu i-a uitat și urmărește în continuare dezvoltarea lor în viață.

Într-o însemnare publicată în presă în legătură cu interesanta și originala lui arhivă, profesorul sovietic subliniază: „Dintr-o serie de fotografii consecutive, se reconstitue evoluția vieții unui om. Din însemnările dispartite, uneori incidentale, făcute în jurnalul meu prinde viață chipul omului din societatea noastră, om care se dezvoltă continuu”. Mai departe, profesorul arată cu emoție: „Se păstrează neatins de scurgerea timpului lucrările lor din școală, visurile și speranțele lor de odrinoară. Și cită bucurie simt aflat că, devenind maturi, ei au realizat multe din cele visate în vremea cînd se aflau pe băncile școlii”.

Si-a realizat visul de elev Kolea Bogdanov, astăzi candidat în arhitectură și autor al multor proiecte premiate la diferite concursuri, unul dintre conducătorii Institutului de cercetări științifice al Academiei de arhitectură a U.R.S.S. Elev fiind încă, a făcut ilustrații la romanul „Învieră” de Lev Tolstoi, decoruri pentru versiunea dramatizată a romanului „Crimă și pedeapsă” de Dostoevski. Desenele lui s-au păstrat în multe caiete aflate în arhiva profesorului.

În anii de școală, Raia Orlova era pasionată de literatura străină. Azi este o apreciată specialistă în literatura americană și articolele ei consacrate scriitorilor de peste ocean se găsesc în arhiva profesorului împreună cu lucrarea ei de școlăriță despre Balzac. Ca elevă, Lena Podvighina a scris, de asemenea, mult despre literatură. La vechile compuneri s-au alăturat mai târziu articolele despre familia lui Karl Marx și broșura consacrată lui Otto Schmidt. Vitali Borovoski a început să scrie încă de pe băncile școlii. Astăzi este corespondent al ziarului „Pravda” și fostul său profesor urmărește cu același interes reportajele lui despre Cuba, Egipt, S.U.A., Spania, Chile. Multe din lucrările fostului elev se află, alături de încercările din școală, în arhiva profesorului.

Numele notate de Semion Gurevici sînt multe. Printre ele și cel al doctorului Boris Spirin, neurochirurg, al lui Liubomir Volev, șeful sectorului de istorie modernă a țării slave din Institutul de slavistică al Academiei de Științe a U.R.S.S. și altele, și altele...

Pe băncile școlii în care învățaseră cu un sfert de veac în urmă, au stat pe urmă și copiii lor. Între anii 1932—1935, Vera Azbukina a fost eleva lui Gurevici care a păstrat compunerea ei „Reflecții despre alegerea profesiei”. Ea voia să se consacre studiului psihopatologiei. Și așa cum și-a propus, a început să lucreze într-o clinică de psihiatrie. În timpul războiului și-a întrerupt activitatea și a devenit medic de batalion, făcîndu-și datoria față de patrie. După zdrobirea invadatorilor hitleriști, Azbukina s-a întors la studierea psihiei. A crescut și cea de a doua Vera Azbukina, fiica ei. În 1960, visa să fie profesoară. Azi este studentă în anul doi la un institut pedagogic. Iată că și noua generație de elevi a profesorului Gurevici își realizează visul de pe băncile școlii.

Este absolut firească și legitimă satisfacția pe care și-o exprimă profesorul Semion Gurevici din Moscova în încheierea notațiilor sale: în mare majoritate, elevii lui și-au dezvoltat aptitudinile. „Ceea ce a încolțit a prins rădăcini, a crescut, a dat roade”. El subliniază, în același timp, că toate acestea se datoresc regimului sovietic care a deschis porți largi spre cultură. În acest sens însemnările profesorului moscovit sînt tipice. Oricare alt pedagog de pe întinsul Uniunii Sovietice, care s-ar apuca să facă ceea ce a făcut Gurevici, ar constata că foștii săi elevi au cale liberă spre împlinirea tuturor aspirațiilor lor.

Însemnările profesorului sovietic m-au făcut să-mi aduc și eu aminte de foștii mei elevi. Timp de peste 15 ani, cît am fost învățător înainte de 23 August 1944, urmăream cu stringere de inimă cum mulți dintre ei, excepțional de înzestrați, n-au avut posibilitatea să-și dezvolte și valorifice aptitudinile. Șaitariu Alexandru din comuna Oncești, raionul Giurgiu, era foarte talentat la desen. Ar fi vrut să ajungă pictor, dar n-a putut din cauză că tată-său, țaran sărac, n-a avut bani să-l dea la școală. Cît de mult au dorit alți foști elevi ai mei — Coman S. Ion, Ghizdăreanu Nicolae și Ghizdăreanu Petre din Stănești să se facă ingineri! Năzuința lor nu s-a realizat din aceleași motive. Și tot din cauza sărăciei, Cambera Tudor și Copăceanu

Tudor din Slobozia nu s-au putut face profesori, cu toate că erau dotați cu calități excepționale pentru a putea îndeplini această misiune.

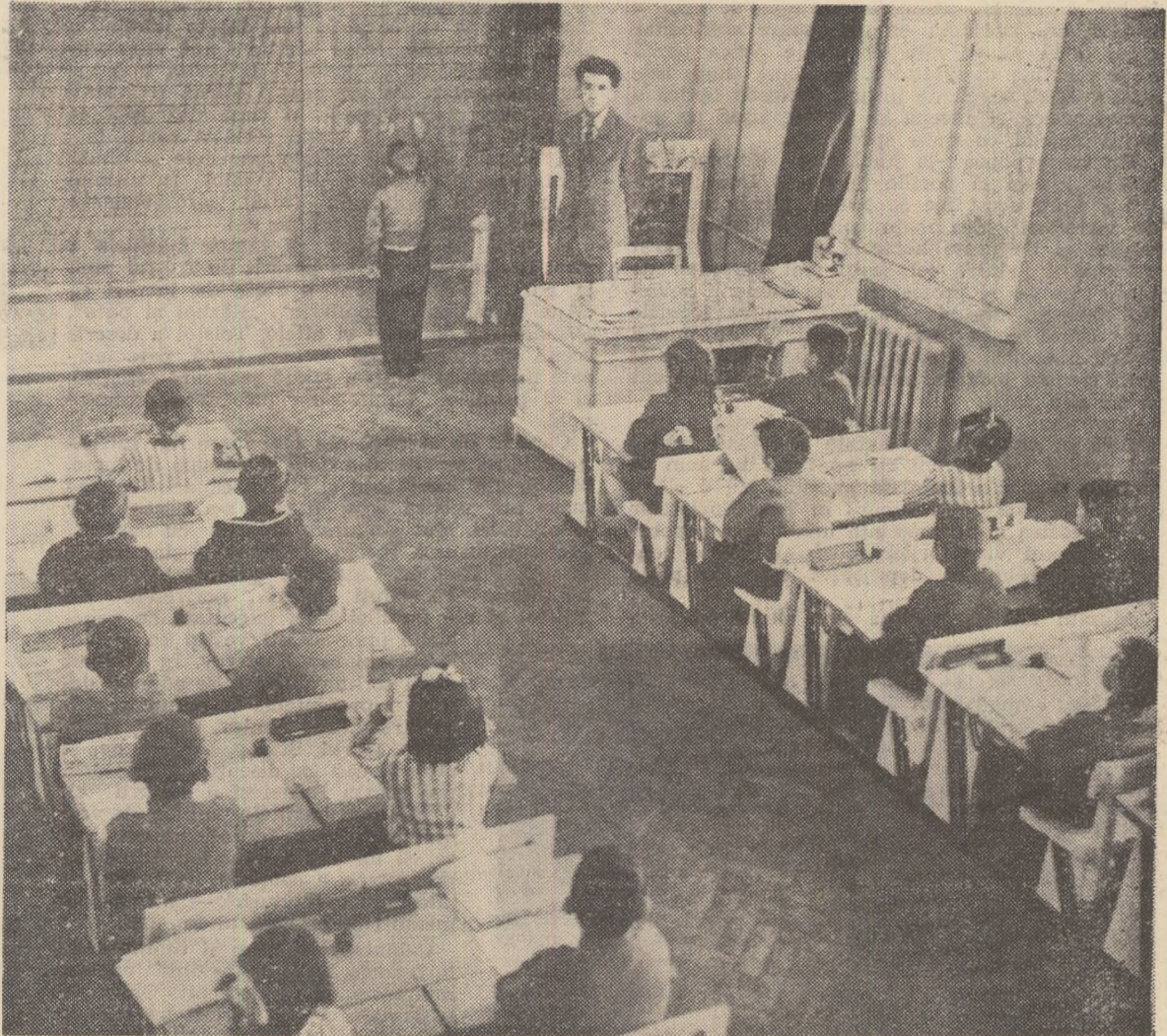
Abia mai târziu, în regimul democrat-popular cîțiva dintre ei și-au continuat studiile. Coman S. Ion este astăzi ofițer; Ghizdăreanu Nicolae — inginer mecanic la o întreprindere din Brașov, un alt fost elev — Ogrinja Nicolae este de asemenea ofițer, iar Zaharia Florea și Paica Gheorghe sînt președinți de gospodărie colectivă. Dacă nu ar fi fost regimul democrat-popular, Coman S. Ion și Ogrinja Nicolae ar fi rămas pînă azi argați la chiaburii din sat sau muncitori zilieri necalificați. Același lucru s-ar fi petrecut și cu alți elevi ai

mei și ai tuturor învățătorilor și profesorilor din țara noastră.

Astăzi, datorită faptului că poporul nostru, mergînd pe drumul deschis de Marele Octombrie desăvîrșește construcția socialismului, copiii patriei noastre își pot îndeplini visele lor cele mai îndrăznețe.

Și mă gîndesc cu emoție, cu legitimă mîndrie, că absolut toți cei care alcătuiesc marea armată a învățătorilor și profesorilor din țara noastră ar putea realiza, cu aceleași profunde semnificații, interesanta idee a lui Semion Gurevici.

Șerban Nedelcu

Toate căile le sînt deschise

Am aflat recent povestea adînc emoționantă a unui om. Erau în ea un eroism bărbătesc, aspru, o durere învinsă cu eforturi aproape supranaturale și totuși profund umane.

Din cîte am citit știu că omului acestuia nu-i plac cuvintele mari. Nu i-ar plăcea cred, dacă i s-ar spune: — Mă închin pînă la pămînt în fața dumnea-voastră.

Se numește Vasili Stepanovici Petrov și este general de artilerie. Avea numai 19 ani cînd și-a început cariera militară într-un divizion de artilerie chiar pe frontiera apuseană. De mic a hotărît că va îmbrăși cariera armelor, avînd convingerea fermă și definitivă că este profesia celor puternici.

Nu mai opti zile de pace a apucat să trăiască acolo, ca proaspăt ofițer. Era în noaptea de sîmbătă spre duminică 22 iunie 1941. Generalul Petrov își amintea-te precis și ora cînd l-au sculat din somn bubuiturile de tun: 2,30. Cum să nu și-o amintească? Ea a marcat sfîrșitul tinereții lui și începutul marilor încercări prin care i-a fost dat să treacă.

Nu avusese încă timp să cunoască bucuria de a trăi și viața l-a aruncat în focul războiului unde moartea îl pîndea la tot pasul. Atunci, la 19 ani, în numai cîteva minute, a venit la el maturitatea, deplina maturitate. Maiorul divizionului, Faraonov, l-a expus situația în cuvinte puține. Granițele fuseseră încălțate, nemții atacaseră localitatea Vladimir-Volinski. Divizionul era înconjurat din toate părțile. Alimente și muniții nu avea. Nici legături cu unitățile de infanterie. Singura soluție — și malorul își asuma în întregime riscul ei — era să încerce o străpungere spre răsărit, rămîind credincioși pînă la capăt cinstei ostășești sovietice.

Așa a început războiul pentru aproapele adolescentul locotenent Petrov. Și au urmat zile și nopți de luptă, de nesomn, încercuirea de lingă Oipru, străpungerea ei, atacul de îndrăzneală făcîndu-se scîmă pentru cucerirea podului de

peste Sala și contraatacul neașteptat, foarte puternic al nemților. O noapte întreagă au stat atunci cufundați în apa rece de toamnă, sub focul ucigător al dușmanului. În cazul de față focul ucigător nu este o figură de stil: n-au scăpat decît patru oameni — locotenentul Petrov și încă trei ostași.

spatele dușmanului ca să-i salveze pe răniți și bateriile rătăcite? Cum s-a alăturat într-o noapte cu coloana lui de mașini care transportau muniții unei coloane inamice și a înaintat așa prin ceață, alături de hitleriștii care nu bănuiau nimic, pînă a găsit o cale laterală, fiindcă alt drum nu avea și munițiile trebuiau salvate cu orice preț? Cum, strivî de un camion a continuat să lupte? Sau cum și-a antrenat bateria să tragă într-un fel de-a dreptul uluitor, aproape cu viteza mitralierelor — fiecare tun cite o bătaie la trei secunde, astfel încît într-un singur minut bateria expedia în dușman 80 de obuze făcîndu-l să creadă că are de-a face cu celebrele „Katiușe”?

Dar într-o zi... Era în toamna anului 1943 și locotenentul Petrov avea numai 21 de ani. O rană

BIOGRAFIE EROICĂ

Curajul, vitejia, singele rece, marea pricepere de care a dat dovadă Petrov în război l-au reclamat la un moment dat în altă parte: el a fost transferat în rîndurile artileriei antitanc a Rezervei Comandamentului Suprem. În limbaj obișnuit acești termeni militari înseamnă: artileriei R.C.S. sînt trimiși acolo unde nu mai există forțe reale de rezistență împotriva dușmanilor, unde situația este încordată la maximum și numai ei, deschizînd foc de pe poziții deschise o pot salva — singuri, fără sprijinul infanteriei, față în față cu torentul dezlănțuit al atacului inamic.

Noi fapte de legendară vitejie, noi nume de localități se înscriu de aici înainte în biografia eroică a tînarului locotenent.

Ce să spui mai întîi? Cum s-a apropiat de pozițiile inamice expunîndu-se focului nimicitor al bateriilor germane și sovietice pentru a ridica cu prezența lui moralul infanteriștilor înainte de atac? Cum se strecura nopțile în

umplută l-a scos din luptă. A stat multă vreme la spital socotîndu-se un om sfîrșit. Dar conștiința și inima lui de soldat l-au ajutat să obțină poate cea mai grea victorie — victoria asupra lui însuși. Fără mîini, s-a întors pe front, cu prima stea de Erou al Uniunii Sovietice pe piept, și a preluat comanda unui regiment de artilerie. Numele, isprăvile, silueta stranie a acestui om care șinea mereu miinile în buzunare au băgat groaza în nemți. De unde să bănuiască el oă dînsul nu putea manevra nici măcar un pistol jucărie?

Biografia eroică a lui Vasili Stepanovici Petrov nu s-a sfîrșit odată cu războiul, cu cea de a doua stea de Erou al Uniunii Sovietice și cu nenumăratele ordine și medalii primite. El își slujește și azi patria; e general în unitățile de rachete, candidat în știmate militare. Biografia lui eroică continuă.

Iulia Scutaru

Popas la căutătorul „nuielușei verzi“

Am plecat din Moscova spre Iasnaia Poliana într-o dimineață senină. Imensitatea de azur a cerului era invadată de un soare strălucitor care, după câteva zile de ploaie, vroia parcă să-și răzbune captivitatea. În scurt timp, mașina noastră scapă de ultima barcadă optică a semafoarelor și începe să lungească ușor pe șoseaua netedă ce duce spre Tula.

Un scurt popas la jumătatea drumului și, iată-ne ajunși la porțile muzeului Iasnaia Poliana. Spre acest loc se scurge zilnic mulțime de vizitatori din toate colțurile Uniunii Sovietice și de peste hotarele ei. Un adevărat pelerinaj! Printre cei sosiți sunt persoane de toate vârstele și profesiile. Căci oamenii sovietici întregin un adevărat cult pentru locurile care evocă viața marilor artiști. Și nu numai artiști... Același interes, aceeași dragoste și grijă pentru locurile memoriale le-am observat și în alte părți.

Apreciind valoarea lui Tolstoi, Lenin a prezis că în viitoarea societate socialistă marile lui creații vor deveni cu adevărat un bun al tuturor. Profecția leninistă exprimă azi o realitate: Lev Tolstoi se bucură în Țara Sovietelor de dragostea și recunoștința unanimă a poporului. Afluxul vizitatorilor muzeului crește continuu, ajungând să depășească cifra de peste 100.000 pe an.

Muzeul Iasnaia Poliana este situat pe fosta

O simplă moviliță de pământ, acoperită cu iarbă...

moșie a contelui Lev Tolstoi, aflată în apropierea satului cu același nume. În anul 1921, printr-un decret al Prezidiului Comitetului Executiv Central, Iasnaia Poliana a fost declarată proprietate de stat, cu indicația „să se păstreze așa cum arăta în ultimul an de viață al lui L. N. Tolstoi”. Ulterior, prin grija statului sovietic, specialiști de seamă au restaurat unele interioare și obiecte prețioase. Deosebită atenție pentru păstrarea intactă a muzeului este firească, el fiind unul din cele mai importante și bogate muzee memoriale din lume. Aici, marele scriitor și-a petrecut aproape șaiszeci de ani din viață.

De la poartă pornim pe o alee spre casa familiei Tolstoi, o clădire cu un etaj, acoperită cu tablă verde. Construcția ei e simplă, fără un stil definit. În partea dreaptă se zărește o terasă inundată de iedărie. Ornamentele lipsesc. Clădirea datează din primul sfert al secolului XIX, diferite ei părți fiind construite consecutiv. Inconjurată de copaci ea atrage atenția, în primul rând, prin desăvârșita ei sobrietate.

Împrejur, natura este și ea sobră: peisaj tipic al Rusiei centrale, înzestrat cu un farmec propriu, supremul farmec al simplității. Exuberanța, contrastul tipător de forme și culori sînt înlocuite aici cu o armonie unică în felul ei, care predispoaze la meditație și extaz. Marele scriitor al pământului rus a rămas pînă la sfîrșitul zilelor sale cîntărețul acestei naturi, a cărei înfrumusețare au fost pentru el locurile natale din Iasnaia Poliana.

În antreul casei îmbrăcăm fiecare, potrivit obiceiului, cite un halat și, peste încălțăminte, cite o pereche de pîslari. Apoi, însoțiți de

ghid, urcăm la etaj. În prima cameră, pe stînga — două dulapuri străvechi, din lemn de meșteacan, pline cu cărți în mai multe limbi. De altfel, în această casă cărțile sînt omniprezente, constituind o podoabă nelipsită a tuturor încăperilor. Pe un perete atîrnă o geantă mare, din piele neagră, în care altă dată se aduceau zilnic de la stația Kozlov Zasek (astăzi Iasnaia Poliana) ziarele, revistele și abundența corespondență a lui Tolstoi. În ultimul an al vieții scriitorului (1910), corespondența ajungea la 25 de scrisori pe zi!

O armă de vînătoare a rămas mărturie a unei pasiuni care nu l-a părăsit pe Tolstoi pînă la adînci bătrîneți. Într-o serie de lucrări ca „Ana Karenina”, „Copilăria”, „Război și pace”, „Vînătoarea de urși” și altele, Tolstoi a descris scene încîntătoare pe această temă, caracterizate nu numai printr-o înaltă realizare artistică, ci și printr-o uimitoare rigurozitate profesională.

Camera de oaspeți, cea mai mare din întreaga clădire, servea altă dată și ca sală de mese. Mobila din lemn roșu și cîteva candelabre, rămase din vechea casă în care s-a născut Lev Nikolaevici, sînt singurele obiecte cu oarecare pretenții de lux. Incolo, interioarele sînt lipsite de luxul sfidător, atribuit nelipsit al caselor nobilimii. Pe pereți atîrnă portretele lui Tolstoi și ale familiei sale, executate de penele unor artiști vestiți ca Repin, Kramskoi sau Nesterov. În timpul vieții scriitorului aici se adunau deseori reprezentanți de frunte ai culturii ruse: Turgheniev, Cehov, Korolenko, Gorki, Stasov, Leskov, Fet și alții. Aveau loc discuții aprinse despre soarta Rusiei și a culturii ei, despre evenimentele politice ale vremii, controverse filozofice și religioase. Și tot aici a avut loc prima reprezentație a comediei lui Tolstoi — „Roadele învățăturii” — jucată de membri și prieteni ai familiei.

Cabinetul de lucru al titanului de la Iasnaia Poliana prezintă însă un interes cu totul deosebit. Obiectele păstrate aici l-au însoțit pe scriitor de-a lungul întregii vieți, iar cînd cabinetul se muta în altă încăpere, erau mutate și ele. De la intrare, pe stînga, se află așezată o străveche masă din nuc persan, la care Tolstoi a scris majoritatea operelor sale. Alături, lingă perete, mai dăinuie încă divanul pe care s-a născut Lev Nikolaevici. Deasupra biroului — o poliță lungă plină cu tomurile masive ale dicționarului enciclopedic ale lui Brockhaus și Effron. Alături, lucrări de filozofie ale lui Platon, Montaigne, Confucius, Lao-Tze și ale altora. Atrage atenția mai ales o culegere de articole intitulată „Despre boicotul Dumei a III-a”, editată de social-democrația rusă. În paginile culegerii, Tolstoi a subliniat pasagi întregi din articolul lui Lenin — „Impotriva boicotului”. Biblioteca lui Tolstoi numără 10.247 de titluri și este alcătuită din peste 22.000 de volume, scrise în peste 20 din limbile Europei și Asiei. O dovadă elocventă a diapazonului neobișnuit de larg al interesului scriitorului pentru cele mai variate ramuri de activitate, dar mai ales a atenției și pasiunii cu care urmărea desfășurarea evenimentelor din viața Rusiei!

Pe birou — o bucată masivă de sticlă verde (un fel de presse-papier) dăruită lui Tolstoi de către muncitorii și funcționarii fabricii de sticlă și cristal din Malțevo în anul 1901, cînd biserica l-a excomunicat ca eretic. Pe inscripție, am putut citi printre altele: „Oamenii ruși se vor mîndri cu dv. întotdeauna, considerîndu-vă mare, apropiat și iubit”.

O adîncă impresie lasă vizitatorilor și „camera de sub bolți”, de la parter, imortalizată într-unul din tablourile lui Repin, pe vremea cînd în ea se afla instalat cabinetul de lucru al lui Tolstoi. Aspectul încăperii amintește o chilie de schit, aparținînd unui ascet. Decor întunecat și auster. Pereți groși și bolțiți, luminați de două ferestre mici, prevăzute cu gratii. Din tavan atîrnă inele de metal, rămase acolo de pe timpul cînd încăperea era magazie. Într-un colț, cîteva unelte folosite de scriitor; un fierăstrău, un clește, un ciocan... Un scaun și o masă din lemn, la care au fost concepute și așternute pe hîrtie multe din cele mai valoroase creații, completează acest interior lipsit de cea mai mică aluzie la cel mai elementar confort.

Dintre toate portretele acestui titan al literaturii ruse și mondiale unul reușește, în cel mai înalt grad, să-i exprime măreția, simplitatea. Portretul aparține pictorului V. G. Certkov și datează din 1906. Înfățișat în amurgul vieții, Tolstoi seamănă aici cu un profet, îmbrăcat într-o bluză simplă, cu privirea adîncă și scrutătoare, sub sprîncenele albe și stufoase. O frunte gigantică și o barbă impunătoare — toate acestea se asociază armonios într-o fi-

gură simbolică, fascinantă, de proporții neobișnuite. Poziția dinamică în care e surprins, adaugă figurii sale un element patetic, care-i sporește și mai mult tulburătoarea măreție. Vizitînd Iasnaia Poliana te simți în permanentă dominație de simțămîntul unei profunde admirații pentru omul care a îmbogățit tezaurul literaturii ruse și mondiale cu neprețuite perle.

Dar să trecem mai departe. Lingă ușa ce dă în camera de culcare se păstrează un fonograf, darul lui Thomas Edison, în semn de admirație și respect pentru Tolstoi. Ultimele ceasuri înainte de a părăsi pentru totdeauna Iasnaia Poliana, în noaptea de 28 octombrie 1910, Lev Nikolaevici și le-a petrecut în cabinetul de lucru. Pe masa rotundă se poate vedea deschisă cartea lui Dostoevski „Frații Karamazov”, din care citise cu cîteva ceasuri înainte de plecare.

Primăvara sînt anotimpurile. Copacii sau luminile, rujul multă în multe neamuri mai ales, în toare. În nu mai o fard și o îi descop

Din călătoria

Îeșind din cabinet, a stins luminările de pe birou și de atunci ele nu au mai fost aprinse. Întregul aspect al cabinetului, pînă în cele mai mici amănunte, s-a păstrat intact, așa că ai impresia că Tolstoi abia l-a părăsit.

În fața clădirii își leagă ramurile un copac bătrîn, denumit „Copacul sîracilor”. Sub acest copac, în timpul vieții bunului Tolstoi, se adunau țărani din împrejurimi și așteptau ca el să le dezlege jalbele.

„Aleea mestecenilor” ne conduce spre mormîntul scriitorului. După un timp de mers, aleea se termină și începe o pădure. Indicațiile anunță că aici începe „zona tăcerii”. Lucru de altfel de prisos, deoarece vizitatorii păstrează o tăcere pioasă.

Ne apropiem de mormînt. O simplă moviliță de pământ, acoperită cu iarbă. Împrejur străjuiesc cîteva copaci seculari. Nici o floare, nici un semn, nici o inscripție. Tolstoi a rămas simplu și după moarte. Alegerea locului de mormînt de către însuși scriitorul își are semnificația sa: de mult, în anii copilăriei, fratele lui mai mare, Nikolai, povestea că în acest loc ar fi ascunsă „nuielușa verde”, care-i poate face pe oameni pentru totdeauna fericiți. Taina ei l-a preocupat pe Tolstoi toată viața. Căci ce-a fost viața acestui mare iubitor de oameni decît o căutare pasionată și permanentă a „nuielușei verzi”?

Vasile Oros

de intîlnire a șahistă pitala sovietică se vreme. Sălile colec sportive se arătau fel, în 1957, iubite din Moscova au așteptau. Clubul ce Printre membrii jucători celebri, Botvinnik și Smislovii Sovietice — Kerbach, Taimanov, apoi Lillienthal, Flohr, Boleslavski, Toluș, Simaghin și alții. Cifre din activitate a clubului am aflat încă înainte de a păși în prima sală de joc, mari, ilustrate cu erau ogîndite mult care mă interesau. bri în 1957, numărul la aproape 1.500. nu pot face parte de cei puțin categoria Există aici o sală conferințe, patru o bibliotecă, o sală moar, un bufet și o a sîntelor”, camera

FRUMUSEȚEA ORAȘULUI

chiar iarna se cu orașele radios și sint puține pot masca pot corecta ma însă și, înt necruță-oadă, orașul e nici un e-l vizitează entualele ri-

bulevardul Pușkin, admirind la lumina becurilor fluorescente masivitatea clădirilor sale, acum tăcute. Trecători destul de numeroși pentru această oră: cei care merg singuri sint grăbiți, ceilalți — perechiile — se plimbă liniștiți ca și cum ar fi zi cu soare, nu noapte cu burniță. Un cuplu tânăr se oprește în fața noastră. Băiatul, înalt și blond, ne roagă să-i dăm câteva chibrituri. E tîrziu, debitele s-au în-

și toate biletele au fost vindute cu multe săptămîni înainte. Dar acea duminică s-a nimerit a fi ziua de 22 iunie 1941 și ea a marcat nu inaugurarea stadionului ci începutul Marelui Război pentru Apărarea Patriei. Kievul a fost ocupat de nemți. „Milenara ordine nouă“ a crucii cu cirlige a durat aci de la 21 septembrie 1941 pînă la 6 noiembrie 1943. In acest răstimp, cotropitorii hitleriști au ucis 195.000

printr-o îndelungă și migăloasă muncă de cojire a straturilor succesive de picturi care le-au acoperit în decursul veacurilor. Tiparnița minăstirii, care a început să lucreze încă din primii ani ai secolului al XV-lea a mijlocit intense legături culturale cu Moldova. Un fiu al acesteia, Petru Movilă, a înființat de altfel la 1631 prima instituție de învățămînt superior din Kiev, „Academia“ care îi poartă numele.

Prezentul ne pune la dispoziție un vast registru, în care e greu de jă-

cuițe. Aci, pe malul golfului Rus-sanovski va lua naștere, nu peste multă vreme, o veritabilă Veneție ucraineană. Pe canalele care vor înconjura și străbate cartierul, locuitorii vor circula însă nu în gondole lente, ci pe bordul unor rapide tramvaie acvatice.

Frumusețea Kievului este inepuizabilă. La activul ei vom înscrie neapărat zîmbetul alb din chipul negru al tinerei pe care am văzut-o intrînd pe poarta universității „Taras Șevcenko“. Pielea ei ca abanosul și cirlionții scurți alcătuiau con-

Frumusețea orașului

ndișu, ora-amenul de te cu ade-

zi de toam- e stepă ca- rivă, cînd ea — și par- tor de gra- de și score- le ca un ucăți de o ntr-o astfel este incin-

eritul prin- locuitorilor. ospitalitatea o bine-me- ev, aceste i un climat e ploii și a ro, răceala ic autum- cetățenie. e la întim-

ppții. Abia ar devora- rilor prin brațele în- Pornim pe

chis și nu mai are de unde se a-proviziona pentru restul timpului pe care-l va petrece alături de la fel de blonda și înalta lui însoțitoare. Ii oferim o cutie de chibrituri românești, ceea ce-i dezvăluie naționalitatea noastră. Primește cu bucurie micul nostru dar și ne întinde în schimb pachetul lui de țigări. Vrem să luăm cîte una, dar el ni le lasă pe toate. Abia după ce se îndepărtează, ne dăm seama că acum nu mai are ce aprinde cu chibriturile căpătate de la noi. Asemenea personajelor din schița lui O'Henry, „Darul magilor“, tînrul kievean socotește probabil că nu există plăcere mai mare decît renunțarea la o plăcere de dragul celor la care ții.

Lucru mărunț? Se poate. Dar viața e alcătuită îndeosebi din asemenea lucruri mărunte. Există, evident, și cele mari — și Kievul ne-a oferit mărturii și despre ele. De pildă, istoria stadionului „N. S. Hrușciiov“.

Construcția imensei arene sportive (80.000 de locuri) a început acum peste două decenii. Data inaugurării a fost fixată, așa cum era și firesc, pentru o duminică de vară

de locuitori pașnici (de atunci datează trista celebritate a suburbiei Babi-Iar, transformată într-un fel de Buchenwald ucrainean).

Războiul s-a terminat, naziștii au fost înfrinți și alungați, viața și-a reluat drepturile. In 1949, pentru cea de a doua inaugurare a stadionului, s-a dat un anunț: „Biletele cumpărate pentru 22 iunie 1941 sint valabile“. Și la intrare s-au prezentat o sută de oameni, ținînd în mîini biletele vechi de opt ani. Ele nu aveau greutatea unor petece de hîrtie, ci a unui simbol cu profunde semnificații: încrederea ne-strămutată în puterea sovietică, convingerea că victoria finală și definitivă va aparține socialismului.

La frumusețea neîntunecată de toamnă a Kievului colaborează toate timpurile: trecutul, prezentul și viitorul.

Trecutul a lăsat trainice monumente de artă. Printre ele, la loc de cinste, se află minăstirea Pecerskaia, întemeiată la mijlocul secolului al XI-lea de către cnezul Iaroslav cel Înțelept. Frescele fermecătoare de pe pereții catedralei Uspenski, din interiorul minăstirii, sint acum scoase din nou la lumină,

Kresciatikul Kievului prin parbrizul mașinii.

cuț o alegere: să dai prioritate frumuseții maiestuoase, aeriene chiar, a Kresciatikului, cu clădirile sale înalte și elegante, sau celei subterane, a metroului inaugurat cu doi ani în urmă, ale cărui stații, moderne și cochete, sint adevărate bijuterii de artă decorativă?

Viitorul contribuie și el la zestrea de frumusețe a orașului. Dincolo de podul Paton, pe malul stîng al Niprului, gîturile lungi ale macaralelor și făcile colțoase ale excavatoarelor lucrează de zor pentru ridicarea unui uriaș cartier de lo-

trapuncte pitorești față de tenul trandafiriu și părul de culoarea pa-iului al localnicilor. Era una din cei 1.140 de studenți veniți aci de pe tîrimurile fierbinți ale Africii sau din îndepărtata Americă Latină. Peste ani și ani, în Chile sau în Mali, ingineri, profesori și medici își vor depăna amintirile lor ucrainiene. Și despre frumusețea Kievului se va vorbi din Anzi pînă în Kili-mandjaro.

Nicolae Minei

lin ca- multă urilor i ast- minții pare o iință. amără ediali Uni- Aver- Kotov,

In fiecare an se desfășoară campio-natul clubului. Ediția a V-a a campio-natului era în plină desfășurare în timpul vizitei mele la Moscova.

Primii clasai în întrecere capătă dreptul de a participa la tradiționalele turnee internaționale organizate de clu-bul de șah. Asemenea întreceri au fost tot patru la număr pînă acum. Și o cu- riositate: nici o dată turneele n-au av- ut un singur cîștigător. Atît de aprî- gă și de strînsă a fost lupta, încît mal

teoretice, grupe de studii conduse de mari maștri, simultane, demonstrații, lecții. In 1961, de pildă, au avut loc aici peste 700 de lecții teoretice și a- proape 1.000 de simultane. Clubul edi- tează numeroase publicații printre care „Șahmatî v S.S.S.R.“, revista lunară a șahiștilor sovietici, Buletinul de șah, buletinul „Moscova șahistă“, buletinul clubului central, precum și buletinele marilor competiții desfășurate în Uni- una Sovietică sau peste hotare. Prin

5.000 de volume și colecțiile celor mai importante reviste de șah din lume. Prin intermediul fișierului, șahistul poate primi, de pildă, toată literatura exis- tentă într-o variantă care îl interesează, sau partidele jucate de un maestru, pe care se pregătește să-l înfălească. Un capitol aparte al acestui veritabil „serviciu de documentare șahistă“ îl constituie cercetările jucătorilor sovie- tici. Aici sint păstrate analize inedite ale teoreticienilor din U.R.S.S., folosite în concursuri și competiții, lucrări și articole de spe- cialitate, scheme și însemnări pe marginea unor deschideri. Nici nu-i de mirare că jucătorii sovietici sint perfect înarmați în domeniul teoretic, că pot fi foarte greu surprinși cu o inovație.

Biblioteca clubului central deține și cîteva unicate ale literaturii șahiste, ver- ritabile p'ese de muzeu. Așa ar fi o carte a lui Philidor, datînd din secolul trecut, cu autograful marelui șahist, părintele strategiei. Biblioteca are de asemenea prima ediție a manualului de șah al lui Dufresne, de mare valoare bibliofilă. Aici se păstrează o parte din manuscrisele lui Cigorin, Alehin și Nim-

zovici, cărți cu autografele lui Capa- blanca, Lasker, Rubinstein și alții.

Nu-i uită clubul nici pe bătrînii maș- tri, pe veterani șahului. Și pentru ei se organizează turnee și campionate. In toate concursurile desfășurate pînă a- cum, imbatabil s-a arătat Vasli Vasi- lievici Tvetaev, învingător în trei edi- ții consecutive. Marii săi rivali sint Ni- kolaj Pavlovici Telikov și Hariton Pe- trovici Baranov. Toți trei au fost con- temporani și buni prieteni cu Alehin. Iar Vasili Vasilievici l-a cunoscut în cop lărie pe Cigorin, l-a văzut jucînd. Veteranii își deapănă neori amintirile. Atunci găsești cu greu loc în jurul lor...

Luminile se sting tîrziu la ferestrele clubului central de șah. Scară de seară pulsează aici o activitate v'e, intere- santă. Memorabile rămîn partidele ful- ger ale lui Flohr, punctate nu numai de combinații strălucite, dar și de obser- vații pline de umor, analizele lui Bot- vinnik, simultanele lui Tal, conferin- țele.

Spunea marele maestru islandez Fre- derik Olafsson după ce vizitate clubul central de șah:

— Ii invidiez pe șahiștii sovietici pentru minunata casă ce le-a fost pusă la dispoziție...

Avea dreptate...

Valeriu Chiose

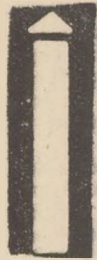
ASA ȘAHIȘTILOR

onouri mulți concurenți s-au clasat la egalita- te pe primul loc. Trei în 1959 (Bron- zstein, Smislov, Spasski), cîte doi în 1960 (Smislov, Holmov), 1961 (Smislov, Va- siukov) și 1962 (Vasiukov, Averbach). Printre străinii care au evoluat în con- cursurile clubului central se numără O- lafsson, Larsen, Portisch, Filip, Pach- man, Uhlman, Rabar, Bisguier, toți mari maștri. Interesant de arătat că doi ju- cători, Șamkovici și Hort au obținut aici norma de maștri internaționali. In programul clubului figurează seri

intermediul clubului central de șah a- matorii acestui joc au fost informați pe larg asupra unor întreceri de am- ploare cum ar fi turneele candidaților de la Belgrad și Curaçao, meciurile Bot- vinnik—Smislov și Botvinnik—Tal, tur- neul de la Havana etc. etc. Tirajul luo- nar al publicațiilor clubului depășește 60.000 de exemplare.

Popas la bibliotecă. Conducătoarea ei, Nina Voițik, ne pune la dispoziție car- toteca. O consultăm. In dulapurile care căpтуșesc pereții sint păstrate peste

Într-o simăbătă după amiază, Vladimir Ilici întinse pe masă o hartă cu împrejurimile Moscovei. Nici șoferul lui Lenin, Stepan Kazimirovič Ghil, originar din Petrograd, nici Vladimir Ilici nu cunoșteau locurile din apropierea capitalei.

De data asta, Vladimir Ilici se îndreptă spre împrejurimile din nord-vestul Moscovei. Opri mașina într-un sat îndepărtat și cu pușca pe umeri se îndură de unul singur în pădure.

Era o toamnă uscată și strălucitoare.

Într-o mică poiană, Vladimir Ilici zări un bătrîn de vreo șaptezeci de ani. Aplecîndu-se cu ușurință, bătrînul culegea ciuperca, iar frunzele uscate foșneau sub mîinile lui.

Vladimir Ilici se apropie de el:

— Bună ziua, unchiașule.

Bătrînul își duse mîinile streășină la ochi și-i răspunse:

— Bună ziua, drăguțule!

Se așezară amîndoi pe trunchiul unui copac doborît. Bătrînul își răsuci o țigară, după care îi întinse punga lui Lenin.

— Mulțumesc, nu-s fumător, — îi răspunse Vladimir Ilici.

Bătrînul răsufli greu, scoase din pungă amnarul, o bucată de iască galben-verzuie, cremenea și cu lovitură precisă se apucă să iște scintea.

Vladimir Ilici urmărea cu atenție și curiozitate îndeletnicirea bătrînului. Se afla în fața unei frînturi din viața de la începuturi, cînd omul de abia învățase să folosească focul. De altfel, Lenin mai văzuse amnar și cremene în vremea deportării lui la Kokușkin, dar asta se întîmplase tare de mult.

După ce bătrînul își aprinse țigara, Vladimir Ilici găsi o cutie de chibrituri în buzunarul său.

— Ia-o, unchiașule. Dacă nu pentru dumneata, atunci pentru nevasta dumitale.

Bătrînul citi inscripția de pe etichetă, numără chibriturile și ascunse cutia în pungă.

— Din Moscova nu? — se interesa bătrînul.—La vînătoare? Locurile sînt grozave.

— Excelente — fu de acord Vladimir Ilici. — Și cum o mai duceți pe aici?

— Ei, cum să-ți spun, dragule? — Bătrînul se întrerupse pentru o clipă, apoi continuă fără grabă: — N-aș putea spune că foarte bine. — Se întrerupse din nou, după care adăugă: — Nădăjdum...

— Într-o viață mai bună? — îl completă Vladimir Ilici. — Și-o să vină, curînd? Ce se spune pe la dumneavoastră? Ce gîndesc oamenii?

— Parcă gîndesc toți? Deocamdată, trăiesc cum au trăit și pînă acuma.

— Dar, oricum? — insistă Vladimir Ilici.

— Cred că o să vie. Altfel nu se poate! — spuse cu ironie bătrînul.

— Filka Riazapkin strigă de la tribuna roșie că chiar de mine o să intrăm în împărăția luminoasă a comunismului mondial și o să ardem banii în cuptor. La drept vorbind, eu și la biserică am început să mă duc mai rar.

— Aha! — făcu Vladimir Ilici. — La biserică te duci mai rar, dar banii, nu-i poți arunca.

— Bani sînt puțini, — spuse bătrînul. — Și aceia care sînt nu-i putem arunca.

Vladimir Ilici zîmbi și declară hotărît:

— În comunism nu putem intra chiar de mine. Cu opinci și cu obiele nu se poate intra în comunism și nici nu-i nevoie de ele acolo. Nici cu plugul de lemn și nici chiar cu unul de fier... Cu ce se ară la dumneavoastră?

— Mai mult cu plugul de fier, dar mai sînt și din cele de lemn.

— Și asta în preajma Moscovei! — spuse Lenin, dînd nemulțumit din cap. — Cîte curți are satul?

— 38. Dar una a ars, săptămîna asta.

— Așa. Dar cai?

— Vreo douăzeci și ceva.

— Folosiți lampa sau opaițul?

— Și una și alta. Vara mai merge, dar iarna-l nenorocire.

— Și mai munciți, desigur, la chiaburi? Nu?

— Se întîmplă...

— Așa că tovarășul Riazapkin nu prea are dreptate. Trebuie să ridicăm industria, transporturile, să punem comerțul pe picioare, să electricăm țara. Iată ceea ce trebuie să facem pe drumul spre comunism. Vor mai fi greutăți, multe jertfe și multe lupte. Dar vom învinge. Vom învinge negreșit!...

— Drepte ți-au fost vorbele, — observă bătrînul. Cuvîntările lui Riazapkin sînt ca valeriana: te liniștesc, dar nu-ți dau putere.

— Așa-i, așa-i — confirmă Vladimir Ilici. — Iar dumneavoastră trebuie să procedați astfel. Cum începe tovarășul Riazapkin să vă vorbească despre împărăția comunismului, spuneți-i: „Nu ne trebuie agitație, mai bine hai să construim împreună o uzină electrică, un spital, o cooperativă!” Mai puține vorbe, mai multă treabă! Zi de zi, ceas de ceas!

— Da, adevărat, — fu de acord bătrînul, privindu-l cu respect pe omul acesta roșcovan, îmbrăcat într-o haină veche.

— Atunci o să meargă. O să meargă negreșit! Ce zici, vom dobindi o viață frumoasă, unchiașule!

— Trebuie. Cum să nu...

Vladimir Ilici zîmbi.

— Nu crezi?

— Am trăit de opt ori cîte zece ani și n-am văzut dreptatea. Nici bunicii și nici străbunicii mei n-au văzut-o... filozofă bătrînul.

Vladimir Ilici își scoase șapca, își netezi părul după ceafă, apoi își trase din nou șapca în cap. Se așeză mai bine, cu coatele pe genunchi, sprijinindu-și bărbia în palmă, gata să asculte în continuare.

— N-o să-ți fugă iepurii? — îl întrebă neliniștit bătrînul, arătînd cu capul în spre pădure.

— Nu, nu. Ai mei n-o să fugă,

— Se spune, — continuă bătrînul — că oamenii au apărut cu milioane de ani în urmă. Așa să fie, sau e numai o vorbă de duh?

— Așa-i, — confirmă Lenin.

— Cred că și ei vroiau să trăiască bine.

— Ei și? — îl încurajă Vladimir Ilici.

— Vroiau, dar nu s-a putut. De ce să se poată acum?

Lenin ascultă și repetă încetîșor:

— „Nu s-a putut... De ce să se poată acum!” Excelentă întrebare! Absolut justă și logică!

— E de speriat cîte am văzut în viața mea, — continuă bătrînul fără grabă. — Ce-a fost înainte, nu știu. Dar chiar și în vremea mea cîte nu s-au încercat, drăguțule, pentru o viață mai bună!

— A scăpat! — spuse bătrînul cu părere de rău. Ți-am spus eu! Iepurașul, șaracul, a venit...

Vladimir Ilici zîmbi imperceptibil.

— Da, a intrat de-a dreptul în bătaia puștii. Acum umblă prin pădure și povestește tuturor ce mai vînător se află în poiană.

— Un vînător nepăsător, asta nu-i nenorocire! Om să fie — răspunse bătrînul. Era lîmpede că îi plăcea interlocutorul lui întîmplător. — Ce n-am făcut, spuse el, reluînd convorbirea întreruptă, dar nimic nu s-a ales. Cu toate că vorbeau cu toții drept: și preoții, și învățătorul, și doctorul, și boierul nostru Benediktov, fie-l țărîna ușoară!

— Mă întreb de ce o să se schimbe lucrurile tocmai acum? O să-ți răspund, unchiașule, — spuse hotărît Vladimir Ilici. Nu tot ceea ce s-a întîmplat înainte a fost fără folos. Religia nu ne-a ajutat, în timp ce mișcările noroadelor din vremurile de demult și mai ales cele din 905 au fost de folos.

În cuvînte simple, Lenin îi povesti că întreaga istorie a umanității este o luptă neîntreruptă pentru fericire și pentru dreptate pe pămînt. O scurtă lecție pentru un singur ascultător.

— Așa, așa — bolborosi bătrînul, mîngîindu-și îngîndurat barba. Toate evenimentele din trecut, foarte diverse și care i se păruseră întîmplătoare, se vedeau acum înlănțuite printr-o legătură invizibilă, dar trainică. — înseamnă că n-a fost zadarnic?! —

— N-a fost zadarnic, — confirmă Vladimir Ilici.

— confirmă Vladimir Ilici. — exclamă bătrînul. Bine, n-a fost zadarnic. Și mai departe?

— Apoi, unchiașule, a urmat Revoluția din Octombrie și puterea a trecut în mîinile noastre. De aceea lucrurile s-au schimbat. Muncitorii și țărani au devenit stăpînii propriei lor vieți. Intronarea dreptății pe pămînt ține acum de noi toți. Nu-i așa? ...Era lîmpede că bătrînul nu-l credea. Deodată spuse:

— Acum Lenin e la putere. Ei, dacă Lenin ar fi ca dumneata, dacă ai fi dumneata la putere! Atunci, da, s-ar putea!

Pomenirea numelui său, cu respectul ce se datora unui om deosebit, într-un fel care-i dovedea cultul persoanei lui, îl dezgustă pe Lenin. Se întoarse spre bătrîn și-l întrebă:

— Dacă-i așa, atunci de ce nu-i cu puțință?

Bătrînul nu băgă de seamă transformarea petrecută cu interlocutorul lui.

— Se știe, drăguțule, — spus el, — că oamenii buni nu ajung la putere. Poate că se mai întîmple, dar rar de tot... O minune, o dată la o mie de ani...

— Hm... Hm... facă nemulțumit Lenin.

I-ar fi rămas doar să spună că el este Lenin și totul ar fi fost în regulă. Dar n-o făcu.

Vladimir Ilici găsi mașina la locul stabilit. Ghil fusese de două ori după el, dar, văzîndu-l discutînd atît de însuflețit cu bătrînul, se întorsese pentru a nu-l stîngheri.

Lenin refuză să se urce în mașină și o luă pe jos.

Pînă-n satul unde se hotărîseră să înopteze erau trei-patru verste... Acolo îi aștepta un așternut de fin și mîncarea pe care și-o aduseseră de acasă. Dis-de-dimineață urmau să se întoarcă la Moscova.

Vladimir Ilici pășea pe drum, iar Ghil venea din urmă cu mașina, străduindu-se să nu-l piardă din ochi: era singurul lui însoțitor. După vreo verstă jumătate pe drumul bătut, Lenin se urcă într-o căruță, alături de flăcăul care mîna caii. Soarele apusese și se răcorise bine. Pe culmea dealului ce cobora spre rîu se zărea un hambar. Povîrniit de bătrînețe, cu rămășițele unor figuri sculptate în lemn pe acoperiș, părea relicva unei așezări antice.

Lenin se gîndea neîncetat la convorbirea lui cu bătrînul. Îi era necaz că omul ăsta care, după cîte se vedea, nu mai avea mult de trăit, nu-i dăduse crezare și se va sfîrși cu convingerea că pe pămînt n-a fost, nu este și nu va fi dreptate... Dacă i-ar fi mărturisit că el e Lenin, bătrînul ar fi considerat că s-a înfăptuit o minune din acelea care, după spusele lui, apar o dată la o mie de ani... Dar dreptatea, încrederea în viitor, în succesele noastre trebuie să fie alimentată de întregul sistem al puterii de stat, de natura acestei puteri, de principii ce-i stau la bază și nu de minuni, de personalități excepționale... Puterea sovietică nu este un miracol înfăptuit de un singur om...

Și Vladimir Ilici simți deodată cu foarte multă ascuțime că visul lui, cel mai însemnat dintre visurile lui, care le absoarbe ușor pe toate celelalte, este să nu fie un om „deosebit”; pentru că asemenea lui, și chiar mai bine — neîndoielnic mai bine! — pot să lucreze toți sau cel puțin foarte mulți conducători. Acesta este lucrul cel mai important, de o importanță excepțională pentru victoria noii orînduirii, a noului tip de stat.

După cîna luată în izbă și după o scurtă plimbare prin satul liniștit, oaspeții se culcară. Adormind pe fînul moale și plin de arome, Lenin se gîndi încă o dată la faptul că victoria cauzei cere să nu existe nici un fel de oameni „deosebiți” și că alții pot să lucreze mult mai bine — neapărat mult mai bine! — decît el însuși.

În romînește de I. VASILE

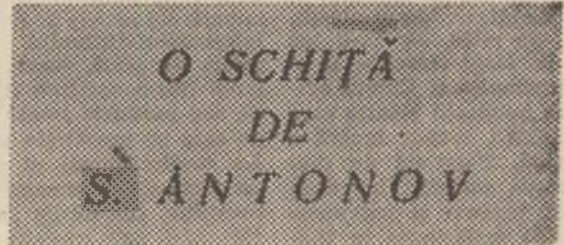

S. Cehonin. V. I. Lenin (Tua, 1920).

ÎNTR-O SÎMBĂTĂ DUPĂ AMIAZĂ

— Și ce anume? — îl întrebă cu vioiciune Lenin. Bătrînul stîmse mukul de țigară, îl desfăcu în palmă și turnă în pungă rămășițele de tutun.

— Eu am trăit, drăguțule, și pe timpul șerbiei. Îmi aduc bine aminte... Mujicii s-au răzvrătit, au căutat, au vrut să slăbească chinga... Apoi au fost eliberați. Dar mai bine tot n-a fost. Nici multele rugăciuni, nici respectarea credinței pravoslavnice nu le-a folosit. În 905 mujicii au dat foc conacelor boierești și au jefuit, se înțelege, moșioarele. Chipurile să se știe că și ei sînt o forță. Au răsuflet pu-

țin, s-au bucurat, iar apoi s-au dus cu plecăciune la boieri. S-au răzvrătit, au pirjolit și cu ce s-au ales?... Iar în 907, învățătorul nostru i-a scris o scrisoare prințului Lev Tolstoi și el ne-a sfătuit să ne pocăim... Era un om tare de treabă, în stare să-și dea ultima cămașă și ultima bucată de pîine pentru cel sărac... Dar parcă a lui era puterea? În 914, în războiul imperialist, mi-am omorît feciorul. Pentru patrie, pentru viața noastră, chipurile, dar mai bine tot n-a fost. Era și un doctor la noi, în satul vecin... Cel mai drept dintre oameni! Pentru un bolnav făcea și treizeci de verste pe jos, pe orice vreme. Să fi scris el legile! Dar nu le scria el...

Bătrînul oftă adînc.

— Au fost, au fost și oameni buni, dar puterea nu era în mîna lor. Asta-i nenorocirea! Umbrele se lungeau, într-o mișcare ușoară. Un iepure sfios și zăpăcit se ivi în poiană. Bătrînul reuși să spună doar atît: „Ia te uită!” și iepurele o și zbughi într-o tufă.

Există viață pe alte planete?

De-a lungul secolelor, omul s-a străduit să pătrundă tainele naturii, ale universului, ale vieții. Astăzi, la început de eră cosmică, el își pune mai mult ca oricând întrebarea: există viață sau chiar ființe raționale în afara Pământului sau el e singur din acest punct de vedere în imensitățile necuprins ale oceanului cosmic?

Problema a preocupat și continuă să preocupe intens savanții lumii noastre și îndeosebi pe specialiștii sovietici în materie. Acad. Alexandr Oparin, autorul celei mai răspândite teorii privind originea vieții a emis recent, într-un articol publicat în revista sovietică de specialitate „Aviația” i kosmnavtika”, câteva interesante și înfrăznete considerații, menite să arunce lumină asupra unor aspecte ale acestei pasionante probleme.

Locuitorii din interiorul Lunii

Precum se știe, la originea vieții pe planeta noastră stă evoluția combinațiilor carbonului, sinteza acestui element cu hidrogenul și azotul. Or, afirmă Alexandr Oparin, stadiile inițiale ale acestor combinații nu constituie un apanaj exclusiv al Pământului. Ele sînt universale, pot fi observate la corpuri cerești foarte diverse, la suprafața stelelor, îndeosebi a Soarelui, la norii reci ai materiei interplanare, în nucleul și cozile cometelor, în planetele sistemului nostru solar, ba chiar în meteoriți. În schimb, evoluția lor urmează căi diferite, potrivit condițiilor specifice ale fiecărei planete. Aceste constatări, conchide savantul, se îndreptătesc să nădăjduim că viața larg răspândită în Univers, desigur, însă, sub formele cele mai felurite.

Și acum, e posibilă viața pe Lună? O întrebare pe care și-au pus-o, încercînd să răspundă la ea, nu numai autorii de romane științifico-fantastice, dar și unii specialiști. Acum, în preajma zborurilor spre alte planete și mai ales spre satelitul natural al Pământului, ei sînt preocupați să asigure securitatea primilor oameni ce-și vor „prima pași” în „pudra cosmică” deasă pe scoarța reginei nopților. Într-unul din romanele sale, „Primii oameni în Lună”, scriitorul englez Herbert G. Wells descrie o ciudată populație ce și-ar avea sălașul în interiorul satelitului. Și iată că, deși de domeniul fanteziei, presupunerea aceasta ar putea dovedi întemeiată, după părerea lui Oparin.

Se crede că actualele condiții de pe suprafața Lunii nu sînt favorabile vieții, mai ales în ce privește temperatura, existența apei, a atmosferei. S-ar putea, însă, ca pe ea să existe materii organice complexe. Într-adevăr, nu-i cu neputință ca într-o epocă parte îndepărtată Luna să fi avut atmosferă și apă în stare lichidă. Prin analogie cu Pământul, în acea epocă pe Lună ar fi putut apărea ființe primitive, care mai târziu s-ar fi refugiat în interior, în crăpăturile scoarței lunare, căutînd condiții pentru conservarea vieții.

În ce privește planeta Marte, ultimele date obținute, indică, în ciuda lipsei de apă, prezența unor materii organice la suprafața regiunilor întinse. În vremi îndepărtate, sînt de părere majoritatea savanților, Marte dispunea chiar de un ocean, așa că evoluția materiilor organice și apariția vieții s-ar fi desfășurat ca pe Pământ. Cu timpul, însă, planeta și-a pierdut apa. Iată de ce se presupune că viața pe Marte ar fi reprezentată astăzi de microbi anaerobi, la care schimbările se petrec în lipsa oxigenului liber.

Și totuși... Totuși existența puținelor vapori de apă în atmosferă ar putea, prin condensare la suprafața planului, să formeze mediul necesar vieții unor ființe vii, dar primitive. Așa dar, s-ar părea că dacă existența vieții în Univers nu e contestată, se impun îndoiele în ce privește prezența unor ființe raționale. Contrar părerii unor cercetători, însă, care susțin că apariția vieții pe Pământ și o ultimă instanță a omului este rezultatul unei îndelungi înălțări de coincidențe greu de repetat pe alte corpuri cerești, academicianul Oparin susține că viața nu e obligată în dezvoltarea ei să urmeze tipare fixe și că formele ei sînt condiționate de factori specifici, locali.

Matematica, limbaj cosmic

Se discută mult în zilele noastre despre posibilitatea unei legături între

Pământ și alte planete populate de eventuale ființe raționale, prin mijlocirea diferitelor procedee astronomice. Unii specialiști socotesc că printre aceste mijloace, se numără captarea semnalelor radio transmise de pe o planetă locuită sau captarea legăturilor în „duplex” între două planete. În calea acestor proiecte se ridică, însă, o serie de obstacole. Între ele și faptul că e puțin probabil ca postul emițător de pe respectiva planetă să folosească la transmisii unde care să păărăsească atmosfera, faptul că legătura între două planete nu poate fi rațional realizată decît prin fascicule înguste și dirijate de unde radio. Mult mai probabilă apare perspectiva captării unor emisiuni speciale transmise în Cosmos de ipoteticii locuitori ai unei planete și destinate întregului Univers.

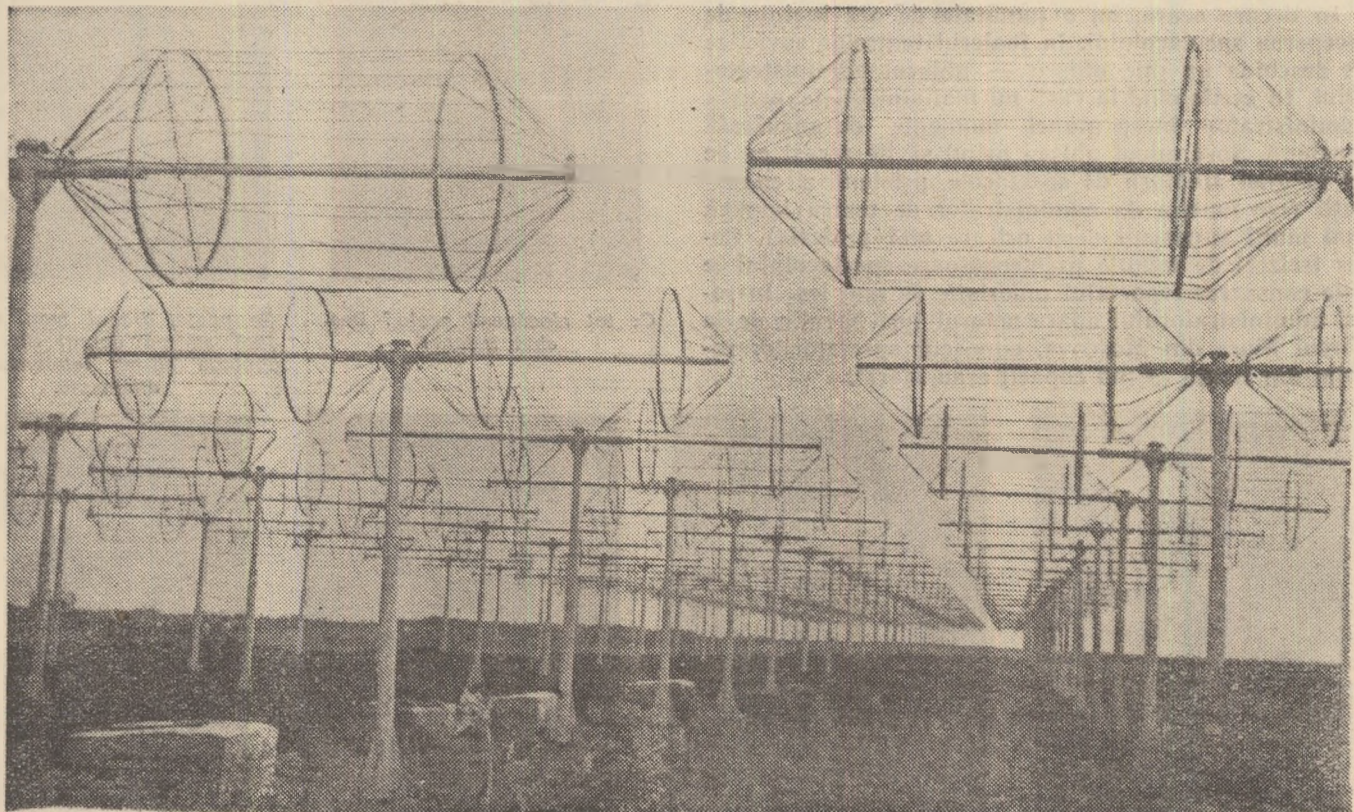
Să presupunem că contactul cu o lume extraterestră a fost stabilit. Cum se vor înțelege, însă, oamenii cu locuitorii planetei cu care au intrat în contact? La întrebarea aceasta Alexandr Oparin a găsit o soluție cu totul originală, și anume, matematica! Într-adevăr, matematica poate fi socotită limbă universală, interstelară, căci raporturile matematice sînt pretutindeni aceleași.

Și aici există, însă, dificultăți: emiterea de semnale care să se deosebească de cele naturale și... fantasticele distanțe interstelare care fac ca o astfel de convorbire să dureze zeci de ani. Pentru rezolvarea primei greutăți, savantul propune emiterea unor semnale în ordinea naturală a cifrelor, sau potrivit altor raporturi matematice. Pentru a soluționa problema distanțelor, Oparin sugerează sistemul de transmitere prin canale de comunicații în „duplex” adică, după stabilirea contactului, transmiterea tuturor informațiilor de care dispunem, fără a mai aștepta răspunsul, locuitorii celorlalte planete urmînd să procedeze la fel.

Ce interes practic vor oferi omenirii aceste schimburi de „informații”? E o întrebare la care e greu de răspuns, căci nu cunoaștem încă nici nivelul de dezvoltare al presupușilor locuitori din alte planete, nici condițiile lor specifice de viață. În orice caz, schimbul de informații cu alte civilizații din Univers ar face să crească considerabil posibilitățile de dezvoltare a civilizației umane.

Trăim într-o epocă de gigantice realizări. Era călătoriilor interplanetare deschide științei perspective uluitoare, așa că anticipările savantului sovietic, mai curînd decît s-ar crede, ar putea fi transpuse în fapte, cu formidabilele lor consecințe de ordin social și științific. Iar dacă, cu toată părerea noastră de rău, nu vom descoperi pe alte planete viața în formele ei superioare, lucrul acesta nu va fi mai puțin însemnat pentru omenirea aflată veșnic în căutarea adevărului.

Al. Brătescu

Puternicul radiotelescop al Academiei de Științe a R. S. S. Ucrainene interceptează semnale din constelația Lebede situat la o depărtare de 300.000.000 ani lumină.

Fierul, oțelul, sticla, ceramica, lina, mătasea, pielea, cauciucul — iată numai câteva din materialele care pot fi înlocuite de polimeri. Acad. N. N. Semenov arată odată că în comparație cu sortimentul relativ limitat de materii prime naturale (plante, animale, metale, piatră), numărul materialelor sintetice produse de polimeri poate fi considerat fără sfîrșit. Polimerii nu numai că înlocuiesc materialele naturale, dar le întrec în multe privințe. Rolul lor a crescut atît de mult încît au fost supranumiți „înlocuitori de neînlocuit”.

Lumea moleculelor mari, a polimerilor constituie astăzi cel mai vast cîmp de activitate pentru exercitarea fanteziei chimiștilor. Zilnic apar noi compuși macromoleculari, unii cu proprietăți de-a dreptul uluitoare, care îmbină adesea calități din cele mai paradoxale.

S-a reușit astfel producerea unor polimeri care întrunesc deopotrivă rezistență mecanică și rezistență la apă, un indice electroizolant înalt și rezistență la temperaturi ridicate, transparență și bună adeziune ș.a.

Polimerii cei mai rezistenți la căldură sînt astăzi polimerii silico-organici, a căror tehnică de sinteză a fost elaborată de savantul sovietic acad. K. Andrianov. Adeseori sînt, însă, necesari polimeri capabili de a rezista la temperaturi și mai înalte. Pentru aceasta, acad. Andrianov și colaboratorii săi au introdus în „lanțul” moleculelor de polimeri aluminii, cobalt, titan și alte minerale, ceea ce le conferă o deosebită rezistență la temperaturi mari. Polimerii devin astfel „minerale artificiale”.

Alți cercetători ai Academiei de Științe a U.R.S.S. caută să obțină un tip nou de polimeri neorganici, care, spre deosebire de polimerii „clasici”, nu conțin carbon. Această cale este nouă și foarte promițătoare, putînd duce la primele „minerale sintetice” în adevăratul înțeles al cuvîntului, cu termorezistență-record.

Ca și metalele, lemnul sau piatra și polimerii își pierd calitățile inițiale și devin inutilizabili sub acțiunea factorilor atmosferici: lumină, umiditate, variațiuni de temperatură. Cercetătorii sovietici au studiat îndeaproape cauza „îmbătrînirii” polimerilor și au propus remedii. Astfel, introducînd în polimeri materii capabile de a reflecta lumina, cum este funinginea, care reflectă razele ultraviolete, oxidarea prin lumină a fost mult redusă. Pentru a feri unii polimeri de îmbătrînirea datorită ozonului, aceștia au fost

*) Polimer — Substanță a cărei moleculă e constituită prin unirea a două sau mai multe molecule ale unui compus cu caracter nesaturat, numit monomer.

„protejați” de o peliculă izolatoare de ceară. Protecția articolelor din polimeri contra mușcăturilor se face în folosirea unor produse anticriptogamice.

Metalele posedă, după cum se știe, o bună conductibilitate electrică și termică, iar fierul — o extrem de mare permeabilitate magnetică. Dimpotrivă, materialele polimerice uzuale sînt cei mai buni izolatori electrici, iar sub formă de „spumă”, cei mai buni izolatori termici.

Este meritul acad. N. N. Semenov și al altor savanți sovietici de a fi sintetizat o nouă clasă de polimeri conductori și magnetici cu proprietăți asemănătoare semiconductorilor.

Folosirea fibrelor sintetice răsucite și dezvoltarea producției de materiale „nețesute” va revoluționa în curînd industria textilă. La confecționarea îmbrăcămintei din asemenea materiale „nețesute” cusutul va fi înlocuit prin încliere. Industria

Inlocuitorii de neînlocuit

sovietică a produs recent prototipuri de materiale plastice, elastice, spumate, de tip „penoplast”, pelicule perforate prin care se poate „respira”, materiale neșifonabile, neinflamabile și hidrofobe etc...

Secolul nostru va cunoaște apogeul polimerilor. Ce înseamnă acest lucru? Cauciucuri și camere de automobil care se vor uza mai greu decît... motorul. Vapoare și vase care nu se vor mai teme de corozivitatea apei de mare.

În agricultură, peliculele de polimeri vor apăra cîmpurile de intemperii, vor fi utilizate pentru reținerea apei și mai ales pentru îmbunătățirea structurii solurilor.

Masele plastice „armate” vor concura metalele în calitate de materiale de construcții. Impregnarea lemnului cu rășini polimerice îl va face necombustibil, protejîndu-l de putrezire și uzură.

Fumurile și cețurile de polimeri vor ajuta omului să acționeze asupra naturii, să modifice condițiile meteorologice, să creeze o microclimă convenabilă.

În sfîrșit, în rezolvarea problemelor biologiei, chimia substanțelor macromoleculare va avea o considerabilă importanță. Există temeuri să presupunem că cercetările în acest domeniu vor contribui la descoperirea tainelor vieții, a sintezei albuminei și vor permite „comandarea” unor fenomene biologice ca reglarea eredității, prelungirea vieții, lupta împotriva bătrîneții și a bolilor.

R. Irimescu

Al 1510-lea salt

Douăzeci și cinci de mii de metri l
Chiar și într-o zi însorită, acolo sus,
în bezna infinită a cerului violet,
se zăresc sclipind stele. Aerul este
atât de rarefiat încât singele fierbe
în vine. Până acum de la o aseme-
nea înălțime omul n-a cutezat să
părăsească cabina ermetic închisă a
unei nave aeriene.

Dar iată că, la 1 noiembrie anul
acesta, parașutistul sovietic E. N.
Andreev s-a ridicat în văzduh cu un
stratostat „Volga”, spre a se lansa
cu parașuta de la această înălțime a-
mețitoare.

Zavoljie. O dimineață frumoasă,
cu soare. Stratostatul „Volga”, un a-
parat de zbor cu înalte calități, des-
tinat cercetărilor științifice la mare
altitudine, s-a desprins de pământ
ridicându-se în imensitatea bolții ce-
rești. După două ore și treizeci de
minute de la start, la o înălțime de
25.458 de metri, Evgheni Andreev a
părăsit nacela. Trebuia să parcurgă
peste 24.000 de metri în cădere libe-
ră, timp de cinci minute, fără ca
între timp parașuta să se deschidă...

O treabă destul de dificilă, dacă
finem mai ales seama de aerul ex-
trem de rarefiat și de temperatura
scăzută — minus 61 de grade.

Ca să evite aburirea și înghețarea
căștii, în primele secunde Andreev
s-a lăsat să cadă pe spate. În numai
un minut de cădere liberă îndrăzne-
țul parașutist a străbătut 15.000 de
metri, ceea ce echivalează cu o vi-
teză de 250 metri pe secundă, sau
900 kilometri pe oră — viteza de
zbor a unui avion modern cu reac-
ție!

În minutul al doilea, când a pă-
truns în straturile dense ale atmos-
ferei, parașutistul s-a răsucit și a
început să cadă cu fața în jos. La
cincisprezece kilometri de Pământ a
putut să vadă panglica lată a Vol-

găl și firul argintiu al afluentului
ei, Irghiz. Deși costumul special era
prevăzută cu o vestă pneumatică de
salvare, Andreev s-a gândit că era
mai bine să evite apa. O mișcare a
mîinilor și corpul își schimbă ascu-
tător direcția. Apa a rămas departe.
La un unghi de aproape 45 grade,
Andreev continua să cadă vertiginos
spre pământ. Spre pământul de
pe care se înălțase de 1.510 ori că-
tre țările de necuprins ale cerului
și pe care se întorsese pînă atunci
de 1.509 ori sub cupola de mătase
a parașutei. Sărise zi și noapte, iar-
na și vara, cu instalație de
catapultare și fără, nevoit deseori
să aterizeze în pustiu, în lunci in-
verzite, în Marea Neagră sau în
marea Barent...

Trecuseră câteva minute de cînd
părăsise aparatul și stratosfera ră-
măsese în urmă. Acum simțea cu
tot trupul obstacolul pe care îl opu-
neau straturile dense ale atmosferei,
asemenea unei frîne. Viteza de că-
dere scăzuse la șaptezeci de metri
pe secundă.

La 1.500 de metri de pământ, o in-
stalație electrică specială îi comu-
nică înălțimea. Andreev căută cu
mîna inelul de declanșare a parașu-
tei. Saltul mai putea dura douăzeci
și două de secunde. În secunda opt-
sprezece însă, la numai 958 de me-
tri de pământ, parașuta se deschise
automat iar după două minute para-
șutistul atinse pământul. Ca să poată
stringe parașuta, însă trebuia să a-
lunge vreo douăzeci de metri pe
imașul unde aterizase. Așa a decurs
cea de-a 1.510-a aterizare a cele-
brului recordman sovietic, maiorul
Andreev.

Temerarul parașutist e un om de
vîrstă mijlocie, plin de curaj și vo-
ință, cu ochi blînzi și buni. Vorbește
cît se poate de modest, fără nici o
emfază, despre săriturile întreprin-
se, despre munca grea de parașu-
tist de încercare.

O dată, în timp ce experimenta o
instalație de catapultare a unui a-
vion de tip nou, s-a rupt mînerul
instalației. Acoperișul cabinei s-a dat
la o parte, iar parașutistul s-a tre-
zit aruncat cu forță în sus, după
care a simțit o lovitură puternică;
fotoliul îi fracturase șoldul. Stăpî-
nindu-și durerea, Andreev nu și-a
pierdut calmul, ci a deschis la timp
parașuta aterizînd pe spate, fără
să-și atingă piciorul bolnav. Un an
și ceva a zăcut Andreev în spital,
unde a suferit câteva operații. Me-
dicii îi și dăduseră sentința: „N-
să mai poți sări cu parașuta”.

Andreev a părăsit spitalul în cir-
je. Piciorul operat îi rămăsese mai
scurt cu patru centimetri, dar para-
șutistul era hotărît să nu se dea
bătut. Și-a alcătuit singur un pro-
gram de exerciții de gimnastică
pentru a-și antrena piciorul bolnav.
Eforturile lui n-au fost zadarnice. Nu
peste mult timp medicii s-au văzut
nevoii să-l declare apt pentru lan-
sarea cu parașuta, îngăduindu-i să
se întoarcă la profesia îndrăgită.

După ce și-a reluat munca, Ev-
gheni Andreev a stabilit alte patru
recorduri mondiale și două sovietice,
participînd totodată la experimen-
tarea celor mai moderne instalații
și echipamente aviatice pentru zbo-
rul la mari înălțimi.

G. Gofman

Erou al Uniunii Sovietice

Soșta redacției

EMIL NICOLAU, Ploiești: Vi se
va trimite răspuns prin poștă.

IONEL CHIȚULESCU, Petroșani:
1) Vă mulțumim pentru sugestii. 2)
Scrieți postului de radio Moscova,
cu mențiunea: „Emisiunea pentru
ascultătorii din R.P.R.”

ICA FUSOI, Sebeș, regiunea Hune-
doara: Adresa unei tinere care co-
lecționează vederi: Svetlana Abra-
mova, gorod Pușkino, Moskovskaia
oblasti, 2 Fabr. proezd, dom 10,
kvartir 10. E studentă la Universita-
tea „Lomonosov” din Moscova, fa-
cultatea de Geologie.

IOAN TRÎNC, com. Mihai Bravu,
raionul Giurgiu: Vă comunicăm
adresa unei tinere cu care puteți
face schimb de timbre: Liudmila
Ripsova, gorod Kuibîșev, ulița Pb-
bedi G. 78, kvartir 74.

MIHAI MANOLACHE, București:
N-am putut folosi desenul trimis de
dumneavoastră.

ECAT. ANGHELESCU, com. Vidra,
raionul Giurgiu: Vă mulțumim pen-
tru știrile trimise în legătură cu
activitatea A.R.L.U.S. în comuna
dumneavoastră.

GHEORGHE BERCIU, Fabrica de
ciment-Bicaz: Nu cunoaștem adre-
sele întreprinderilor care vă intere-
sează. Ați putea obține aceste adre-
se scriînd postului de Radio-Mosco-
va secția „Emisiunea pentru ascu-
tătorii din R.P.R.”.

C. SIDOREAC, com. Iacobești, ra-
ionul Rădăuți: Iată adresa unui tî-
năr: Vladimir Poltaveț, gorod Be-
laia Terkovi, Ukrainskaia S.S.R.,
ulița Teatralnaia 3, kvartir 9.

LEON IANCOVICI — Craiova: Ac-
torului Viaceslav Tihonov îi pu-
teți scrie la studioul „Mosfilm” din
Moscova, (kinostudia „Mosfilm”),
unde lucrează în prezent (interpre-
tează rolul lui Alexei în ecranizarea
după piesa „Tragedia optimistă” de
Vsevolod Vișnevski).

VASILE VLĂDOIANU — Bucu-
rești: N-am putut utiliza poezia tri-
misă de dv. În paginile revistei noas-
tre se publică traduceri din poezia
sovietică.

PLĂVIȚESCU CONSTANTIN —
Onești: Felicitări pentru rodnică dv.
activitate. Ne vom interesa în U.R.S.S.
și, imediat ce vom avea adresele ce-
rute, vă vom scrie personal.

Grea meserie!

În fiecare seară, cu o jumătate de oră înainte de
începerea spectacolului, în foaierea teatrelor sovietice
se deschide un mic ghișeu — ghișeul administrazio-
rului. În serile cînd la casă nu mai sînt bilete, pentru
administrazioator încep atunci momente de adevărată
tensiune. Spre micul ghișeu prind să fie atrași ca de
un magnet amatorii de spectacole, prietenii și cunos-
cuții (iar funcția de administrazioator de teatru implică
mai mulți cunoscuți decît oricare altă profesie). Cel-
lor treizeci de minute premergătoare spectacolului le
este consacrat reportajul umoristic de mai jos. În ro-
lul administrazioatorului apare actorul Iuri Nikulin de la
Cercul Mare din Moscova, cunoscut spectatorilor ro-
mini din filmul „Cînd copacii erau mari”.

Ce tot ciocănești acolo? Des-
chid îndată!

Se poate, dragul meu, să vii
fără să mă anunți dinainte?
Trebuia să-mi telefonezi de
dimineață.

Salutări de la Ukleikn? Cine-
mai îi și Ukleikn ăsta???

Dar înțelege odată, omule? Nu
am bilete! S-au vîndut la casă.
Nu mă mai ține de vorbă!

A, Pavel Petrovici! Bună ziua!
De mult n-ai mai dat pe la
noi...

Chiar că nu știu ce să fac
cu dv. Așteptați puțin! Gă-
sim noi ceva.

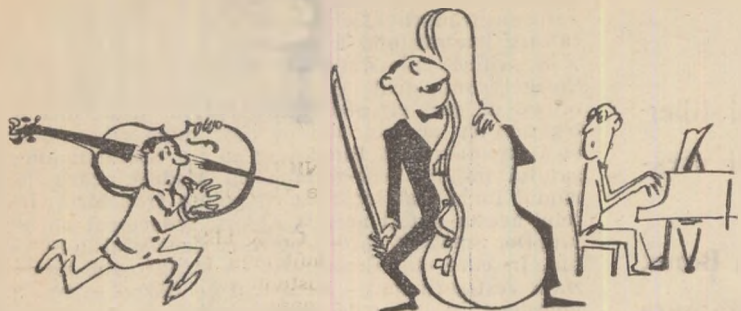

Cum? Iar cereți invitație?

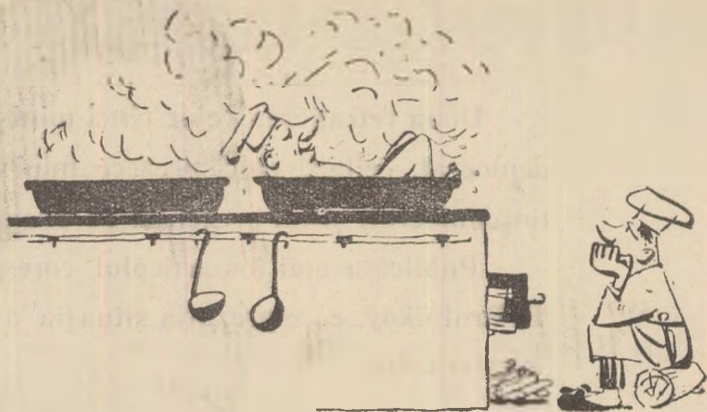
Oi! Bine că a sunat și al tre-
lea gong!

Violoncelistul distrat
Desen de G. și V. Karavaev

• UMOR •

— Iar n-ai apă caldă acasă?
Desen de V. Voevodin

Gospodine!
COMPLETAȚI
ȘI REÎNNOIȚI
VESELA DV., CU
VASELE EMAILATE
GROASE ȘI DURABILE
IDEAL
PRODUSE DE
UZINELE
EMAILUL ROȘU
'MEDIAȘ'

In afară de concurs
Desen de G. și V. Karavaev

INTREPRINDERILE TEXTILE GALATI

LA ORAȘE ȘI SATE
CEREȚI ȚESĂTURILE
DE CALITATE

DIFTINĂ
BARCHET
FINET

IMPRIMATE ȘI UNI
PRODUSE DE

INTREPRINDERILE TEXTILE GALATI

Cadouri

PLĂCUTE • UTILE • EFINE

- SERVICII DE MASĂ,
LICHIOR, CAFEA ETC.
- VASE DE FLORI
ȘI BIBELOURI

PRODUSE DE FABRICA
FAIANȚA
SIGHIȘOARA

Pentru
locuințe
moderne
lustre
moderne
vă oferă

I.I.S. „VITROMETAN”-MEDIAȘ

Noile produse cosmetice
CĂLIN
destinate bărbaților

Fabricate după cele mai recente
rețete, cu noi materii prime și
în ambalaje elegante. Ele sînt
la nivelul celor mai reușite pro-
duse străine similare.

- SOLUȚIA „CĂLIN” este o soluție care folosită înainte de bărbierit, înmoaie barba și ușurează rasul
- CREMA DE RAS „CĂLIN” spumează bine și dă o spumă persistentă. Înmoaie pielea și previne usturimea. Are acțiune cicatrizantă.
- LOȚIUNEA „CĂLIN” combate usturimea care apare după bărbierit. Calmează și cicatrizează. Are un puternic efect antiseptic.
- CREMA DUPĂ BARBIERIT „CĂLIN” dezinfectează lăsa. Combate arsurile și iritațiile. Cicatrizează pielea și o catifelează.
- TONICUL DE PĂR „CĂLIN”, activează circulația sîngelui din pielea capului, întărind rădăcina părului.
- TONICUL ÎMPOTRIVA MĂTREȚEI „CĂLIN”, combate formarea mătreței la persoanele cu pielea capului grasă.
- BRIANTINA CRISTALIZATĂ „CĂLIN” dă lăcuț, elasticitate și suplete părului.
- APA DE COLONIE „CĂLIN”, are miros nou, plăcut, fin, răcoritor, persistent. Este o apă de colonie specifică pentru bărbați.

CĂLIN

Scandalagiul Bonn

După retragerea celor cinci miniștri, membri ai partidului liber-democrat, ceilalți cincisprezece miniștri, aparținând partidului creștin-democrat, și-au prezentat de asemenea demisia.

Publicăm mai jos articolul corespondentului „Izvestiei” la Bonn, E. Pralnikov, care prezintă situația din zilele imediat premergătoare acestei crize.

Aproape fiecare capitală europeană își are epitetul ei obișnuit: „Parisul vesel”, „Londra cea frumoasă”, „Viena muzicală”. Și deși pe malurile Senei se petrec de multe ori întâmplări triste, pe malurile Tamisei este uneori senin, iar pe țărmurile Dunării nu răsună întotdeauna valsuri, aceste epitețe, ca o etichetă lipită o dată pentru totdeauna, rămân neschimbate.

De cele mai multe ori Bonn-ul este considerat un oraș „liniștit” și „adormit”. Dar, asta-i doar prima impresie a turistului grăbit. Căci cei pe care-i interesează viața politică a capitalei de pe Rin au cu totul altă părere. Ce fel de oraș „liniștit” este el dacă aici au loc permanent mari scandaluri politice? Ce fel de oraș „adormit” este dacă în instituțiile guvernamentale clocotesc neconținut patimile, se dau lupte înverșunate, se urzesc intrigi? Dacă în plus ținem seama și de rolul pe care-l joacă Bonn-ul pe arena internațională, atunci el își merită pe bună dreptate epitetul de „scandalagiu” și „primejdios”.

Săptămânile trecute i-au întărit și mai mult această faimă. Se știe că, în conflictul care a izbucnit în Marea Caraibilor, Bonn-ul a aprobat și sprijinit de la bun început acțiunile provocatoare ale guvernului S.U.A. Căutând să obțină o și mai mare agravare a încordării internaționale, Bonn-ul urmărea, bineînțeles, scopuri personale. Speculând situația creată, guvernul R.F.G. intenționa să realizeze într-un timp record o serie de măsuri care să stimuleze cursa pregătirilor de război. Vestea îmbucurătoare că, datorită poziției înțelepte și ferme a Uniunii Sovietice, criza s-a atenuat, a fost primită cu dezamăgire fâțișă pe Koblenzer Strasse din Bonn, și anume la reședințele președintelui și cancelarului R.F.G. și în clădirea Ministerului de Externe. Era limpede că cercurile guvernante vest-germane nu reușiseră să-și pună în aplicare toate planurile.

Dar câte ceva tot a izbutit să realizeze Bonn-ul. Guvernul R.F.G. l-a însărcinat pe Strauss, ministrul de Război, să ia măsuri în vederea „sporirii capacității de apărare” a țării. Drept care Ministerul de Război a chemat sub arme înainte de termen 40.000

de recruți și a reținut în armată pe soldații cărora le expirase stagiul. Iar în 1963, alocațiile militare, și așa uriașe, vor fi sporite cu încă 800 de milioane de mărci.

Ultimele săptămâni au fost socotite cele mai potrivite pentru a determina adoptarea unor legi cu privire la starea excepțională. Pe baza acestor legi, guvernul R.F.G. poate să introducă în orice moment munca forțată, să interzică activitatea organizațiilor de masă și sindicale, să introducă cenzura, să interzică mitingurile și adunările și să folosească armata împotriva populației.

Măsurile excepționale au fost aprobate de cabinetul lui Adenauer și prezentate spre examinare parlamentului. În ultimul timp, opoziția social-democrată din parlament nu-i dă prea multă bătaie de cap guvernului. Practic ea s-a solidarizat cu toate principiile politicii externe și interne a lui Adenauer. Dar în țară există o opoziție populară foarte primejdioasă pentru politica guvernului. Din ea fac parte câteva organizații democratice care mai există încă în R.F.G. și o masă de oameni din cele mai diferite pături sociale. Căutând să lichideze opoziția, autoritățile recurg la teroare politică fâțișă. O nouă victimă a Bonn-ului a fost săptămânalul liberal burghez „Der Spiegel”, care mulți ani a pricinuit neplăceri guvernului prin demascarea afaecilor verose ale unor miniștri și ale altor persoane suspuse.

Au trecut câteva săptămâni de la atacul împotriva lui „Der Spiegel”, dar marea scandal politic provocat de acest atac nu numai că nu se potolește ci continuă să ia proporții. Declarația făcută de Adenauer în parlament a pus paie pe foc. Ancheta abia începută, tribunalul nici nu examinase „acuzările”, aduse lui Augstein, editorul lui „Der Spiegel”, dar Adenauer îi și dăduse o sentință a lui „Aug-

stein este un trădător al intereselor statului — a declarat cancelarul — care a realizat profituri de pe urma trădării”. Ce înseamnă aceasta decît o încălcare inadmisibilă a legalității?

În primele zile după atacul împotriva lui „Der Spiegel”, ministrul de Război Strauss a declarat oficial că nici el, nici ministerul lui n-au nici o legătură cu această acțiune. Dar după cîtva timp el a recunoscut în Bundestag că i-a telefonat atașatului militar vest-german la Madrid, care, la rîndul lui a luat legătura cu poliția franchistă. În felul acesta a fost arestat Ahlers, redactorul șef al lui „Der Spiegel”, care-și petrecea concediul în Spania. În care stat democratic — se întreabă unele ziare vest-germane — ministrul de Război se poate amesteca în treburile procuraturii?

Încălcarea de către poliție, serviciile secrete și chiar de către guvern a celor mai elementare drepturi cetățenești înscrise în constituția R.F.G., trezesc în rîndurile populației vest-germane amintiri dureroase și-o îndeamnă la reflecții triste.

Cînd vizitezi un oraș pe care nu l-ai mai văzut de mult, primele zile sînt pline de agitația întîlnirilor și convorbirilor cu oameni cunoscuți și necunoscuți, de surpriza prefacerilor care s-au petrecut aici în lipsa ta. La Bonn, în toate aceste discuții, a fost vorba invariabil de ultimul scandal care a avut loc aici. N-am întîlnit nici un om care să fi fost de acord cu represiviile grosolane dezlănțuite împotriva revistei liberale. Mai mult, în întreaga țară se fac auzite cereri ca Strauss să fie scos din guvern. Acest lucru l-a cerut Partidul liber-democrat, care face parte din coaliția guvernamentală, și care amenință că în caz contrar își va retrage pe cei cinci miniștri din guvern, ceea ce ar duce inevitabil la o criză guvernamentală (lucru care s-a și întîmplat la 19 noiembrie — N.R.). Și chiar în cercurile Uniunii creștin-democrate Adenauer se recunoaște că Strauss nu mai poate rămîne membru în guvern.

Dar fără să vrei te izbește și faptul că oamenii condamnă teroarea polițienească privind cu teamă în jur și rugîndu-te de la început să nu le apară numele în presă.

„E ora zece seara. Koblenzer Strasse e pustie. Pe strada liniștită răsună cu putere bocănitul cizmelor a doi polițiști care înaintează de-a lungul unui nou zid de piatră înălțat în jurul palatului Schaumburg. În mare viteză trece „Minna verde” — o mașină închisă a poliției care transportă arestați. Așa mi s-a înfățișat seara Bonn-ul, considerat cîndva „liniștit” și „adormit”...”

E. Pralnikov

Războiul îl duce

„ARAMCO”

În portul Aden din colonia engleză cu același nume mai multe vase își așteptau rîndul spre a fi încărcate cu petrol. Pe cisternele uriașe scria „Aramco”. Aceeași inscripție luminată cu neon licărea și printre stîncile de culoare închisă care înconjurau portul. Iar stîncile înseși păreau niște imense pietre funerare așezate vertical.

— Din nou „Aramco”!

Ca răspuns la observația mea, unul din funcționarii arabi din port rosti o frază lungă și încurcată în arabă și engleză din care era limpede numai faptul că „Aramco” — companie petroliferă arabo-americană — este un mare business.

Aceasta s-a întîmplat acum un an și jumătate.

În momentul de față, în colonia engleză Aden se aud strigăte: „Englezi, cărați-vă acasă!”, „Sîntem pentru un Yemen republican!” Muncitorii portuari din Aden, care ani de-a rîndul au încărcat vase din diferite țări cu petrolul jefuit de companiile anglo-americeane, cer ca țara lor să fie independentă și să se unească cu tînăra Republică Arabă Yemen.

La hotarele Yemenului, care se învecinează cu Adenul, sînt concentrate trupe saudite și iordaniene, se dau lupte singeroase...

Nu de mult presa americană scria că „Arabia Saudită are o armată neînsemnată”, că S.U.A. „au livrat Iordaniei numai o mică cantitate de armament”. Cu toate acestea, imediat ce în septembrie anul acesta, poporul Yemenului a răsturnat regimul monarhic, împotriva țării a fost dezlănțuită o agresiune imperialistă în numele Arabiei Saudite și al Iordaniei.

Formal trupele trebuiau să restabilească în Yemen „drepturile” unor

rubedenii apropiate și depărtate ale familiei regale. În realitate, însă, nu vechi sentimente de rudenie au pus în mișcare unitățile motorizate moderne americano-englize. Printre gemetele rîniților, în durerosul vacarm stîrnit de un război „local”, răzbate din nou plescăitul pompelor de petrol.

Și nu e de mirare. În îndreptările economice americane și engleze, hărțile Orientului Mijlociu figurează deseori sub titluri ca acestea: „Baze militare”, „Exploatări petrolifere”. Monopolurile petrolifere anglo-americeane, care jefuiesc țările din Peninsula Arabică, au la dispoziție o bază militară americană la Dahrhan (Arabia Saudită) și baze militare engleze în Aden și la Bahrein.

Mișcarea de eliberare națională care a cuprins Peninsula Arabică îl provoacă marelui business un acces de febră războinică. Monopolurile petrolifere americane cer ajutor fraților lor englezi, îi îndeamnă la acțiune: fiți cu băgare de seamă, spun ele, situația e serioasă! Să nu pierdeți și voi colonia Aden și odată cu ea celelalte cinci protectorate engleze din Peninsula Arabică!

— „Aramco” este un mare business — mi-a spus cîndva un locuitor din Aden.

Iar agresiunea împotriva Yemenului este strîns legată de istoria acestei companii. Îndreptările economice americane arată fâțișă că „Aramco” este o proprietate a Statelor Unite. Mai înții ea a trecut peste mări și oceane, din America în Orientul Mijlociu, și s-a oprit în Arabia Saudită — țară vecină cu Yemenul și Adenul.

Încă în 1936, în Arabia Saudită, în provincia El-Haza de pe țărmul Golfului Persic, s-a descoperit petrol. O

puternică conductă a legat exploățile petrolifere de porturile cele mai apropiate, de unde „aurul negru” putea să se reverse din belșug în lumea întreagă.

Arabia Saudită, stat monarhic feudal, țară a oazelor situată într-un imens pustiul, țară de nomazi și caravane de cămile, a fost cunoscută din vechime de milioanele de musulmani din întreaga lume ca patrie a locuitorilor sfinte Mecca și Medina. „Aramco” a hotărît, însă, să transforme această țară nespuse de bogată în petrol într-o Mecca a businessmanilor.

De altfel, transformarea nu s-a produs atît de lîn, cum ar fi dorit reprezentanții marelui business american. „Relațiile dintre compania petroliferă arabo-americană și locuitorii Arabiei Saudite nu sînt dintre cele mai bune” — scria în 1957 revista americană „Newsweek”.

Și iată de ce. În spatele firmei „Aramco” se ascund uriașele monopo-

lurile americane au trecut de aici în Yemen, unde nici nu le-a trecut prin minte să ducă tratative cu marionetele monarhice locale, ci au încheiat un acord cu Anglia privind libertatea lor de acțiune în această țară.

N-a trecut mult și asemenea afirmații s-au materializat într-o agresiune dezlănțuită acum față împotriva Republicii Arabe Yemen.

Marele business este gata să-și apere profiturile care au atins proporții astronomice.

„Aramco” duce un război agresiv împotriva Yemenului, încercînd să impună din nou tînerei republici un re-

Tîrg de sclavi moderni; „Standard Oil” angajează mînă de lucru

gim monarhic putred. În el vede „Aramco” salvarea profiturilor lui murdare. Dar orbitele goale ale monstrului petrolifer nu văd că printre stîncile ce seamănă cu niște pietre funerare, alături de firma „Aramco” au și apărut lozinci mobilizatoare ale luptei de eliberare națională.

Monoliștii au investit cea mai mare parte din capital în Arabia Saudită și tot din această țară obțin cele mai mari beneficii. În 1955, mono-

Ekaterina Șeveleva